

PERIODICALS

ŠIAME NUMERYJE:

Vasaros kursai „Refresh in Lithuania” – norintiems atgaivinti savo ryšį su Lietuva – 10 psl.

- Tema: Atominė energetika – 2
- 90-tosios šv. Velykos Šv. Antano parapijoje Detroit, MI – 4
- Motinos dienos šventė Brighton Park – 5
- Cicero lietuvių naujienos – 5
- Maironio lit. mokykloje NY paminėta Motinos diena – 5
- Kviečia Alytaus „Dainava” – 6
- Šventadienis – 8
- Gyvenimo nuotrupos (12) – 8
- Sveikata – 9
- Į Lietuvą kviečia vasaros kursai – 10

Valiutų santykis
1 USD — 2.40 LT
1 EUR — 3.45 LT

ES dienoje – ir lietuviški skanumynai

Washington, DC („Draugo” info) – Gegužės 7 dieną Washington, DC vyko tradicinė Europos Sąjungos „Atvirų durų” diena. Jos metu kiekviena ES šalių ambasada pristatė savo šalies kultūrą, turizmą, ekonomikos pasiekimus, nacionalinės virtuvės ypatumus.

Lietuvos Respublikos ambasada lankytojus kvietė susipažinti su Lietuvos krepšinio žvaigždėmis, žvelgiančiomis iš fotografo Tomo Tumaševičiaus nuotraukų, paragauti tradicinio lietuviško maisto ir gėrimų, išbandyti rankos taiklumą ir proto aštrumą krepšinyje, gauti lietuvišką spaudą, menanti apsilankymą istorinėje Lietuvos ambasadoje.

„Atvirų durų” dienoje lietuviškus gaminius pristatė „Food Depot International” prezidentė Angelė Kavakienė ir „Lithuanian Plaza Bakery” savininkė Vanda Morkūnienė. Čikagoje savo verslą turinčios moterys džiaugėsi, kad ES dienos pavyko labai gerai – ambasadoje apsilankė per 1,000 žmonių. A. Kavakienė sakė: „Gal kitos šalys ir didesnės, turi didesnius ambasados pastatus, tačiau Lietuvos ambasada pasirodė be priekaištų – svečiai negailėjo pagyrų.”

Apsilankiusiems mūsų šalies ambasadoje ypač patiko bendrovės

LR ambasadorius JAV Ž. Povilionis (k.), bendrovės „Food Depot International” prezidentė A. Kavakienė ir bendrovės „Lithuanian Plaza Bakery” savininkė V. Morkūnienė kartu su kitais „Atvirų durų” dienos rengėjais. Angelės Kavakienės nuotr.

„Food Depot International” iš Lietuvos atvežti produktai, ypač lietuviška duona, bendrovių „Vilniaus pergalė” ir „Rūta” šokolado gaminiai. Svečiai buvo nustebę, kad Lietuva gamina tokių skanų šokoladą, nes daugelis manė, kad tik belgai ar prancūzai tokių gali pagaminti. Kaip visada, daug dėmesio sulaukė lietuviškas šakotis. Žmonės ne tik gyrė V. Morkūnienės pagamintą sūrį, bandeles su lašinukais, ragaiši, bet ir domėjosi, kur šių skanumynų galima nusipirkti. Verslininkės sakė išgirdusios JAV sostinėje įsikūrusių lietuvių apgailestavimą, jog pas juos tokių lietuviškų skanumynų įsigyti gana sunku.

A. Sekmokas JAV pristatys strateginius Lietuvos energetikos projektus

Vilnius (BNS) – Energetikos ministras Arvydas Sekmokas šią savaitę lankysis Washington, DC, kur susitiks su šalies administracijos, Kongreso nariais, nevyriausybinių organizacijų energetikos specialistais.

Pagrindinės dvišalių susitikimų temos – Lietuvos energetinės nepriklausomybės strategija, energetinė padėtis regione, Visagino atominės elektrinės ir suskystintų gamtinių

dujų terminalo projektai, skalūninių dujų paieškų Lietuvoje galimybė.

A. Sekmokas susitiks su JAV Energetikos sekretoriaus pavaduotoju Daniel B. Ponemon, JAV Valstybės sekretorės pasekretoriumi energetikai ir ekonominiams klausimams Robert D. Hormats, JAV Valstybės sekretorės specialiuoju įgaliotiniu energetikai ambasadoriumi Richard L. Morningstar.

Numatoma, kad A. Sekmokas

taip pat susitiks su JAV nevyriausybinių organizacijų energetikos specialistais ir dalyvaus The European Institute diskusijoje apie Baltijos regiono energetinį saugumą.

Taip pat numatyti A. Sekmoko susitikimai su JAV kongreso nariais – Atstovų rūmų Europos reikalų pakomitečio pirmininku Dan Burton ir Energetikos ir komercijos komiteto nariu John Shimkus.

A. Ažubalis Britanijos lietuvius ragino patirtį ir žinias skirti Lietuvai

Londonas (BNS) – Jungtinės Karalystės lietuvių jaunimo sąjungos (JKLJS) narių metinį suvažiavimą, kuris vyko gegužės 7–8 dienomis lietuvių sodyboje „Headley Park”, raštu pasveikino Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis, paraginęs jaunus Britanijos lietuvius savo patirtį ir žinias skirti Lietuvai.

Sveikinime suvažiavimo dalyviams ministras pabrėžė, kad tai yra viena sparčiausiai augančių lietuviškų organizacijų pasaulyje, padedanti Jungtinėje Karalystėje gyvenančiam lietuvių jaunimui neatitrūkti nuo savo Tėvynės. Pasak ministro, penkerių metų veiklos metines mininti JKLJS skatina jaunuolius dalyvauti

bendroje lietuviškoje veikloje ir įtraukti į ateities Lietuvos kūrimą. Organizacijai jis palinkėjo sutelktumo ir prisidėti prie Lietuvos kūrimo.

JKLJS tikslai yra vienyti šioje valstybėje gyvenančius jaunus lietuvius, puoselėti tautinį tapatumą, kalbą ir kultūrą, plėtoti visuomeninę lietuvių jaunimo veiklą. Organizacijos veikloje dalyvauja apie 3,000 Jungtinėje Karalystėje studijuojančių ir dirbančių jaunuolių. Sąjunga yra įkūrusi 11 skyrių įvairiuose Jungtinės Karalystės miestuose.

Ministro sveikinimą susirinkusiems lietuviams perdavė LR ambasadorius Jungtinėje Karalystėje Oskaras Jusys.

Redakcijos žodis

Gegužės 7-ąją– Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dieną – Lietuvoje vyko nemažai renginių, kurių metu kalbėta ir apie šių dienų „knygnešius“. Štai neseniai išrinktas Lietuvos Rašytojų sąjungos pirmininkas Antanas A. Jonynas pastebėjo, jog knygnešystė nėra išnykusi – šio amato dabar dažniau tenka imtis leidinių autoriams. Jis taip pat atkreipė dėmesį į ne tik pinigų trūkumą knygoms, bet ir knygos kultūros, gimtosios kalbos reikšmės suvokimo stoką, kurios nestokojo XIX amžiaus knygnešiai. Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė paragino laisvą žodį skleisti atsakingai ir pagalvoti apie naujus iššūkius lietuvių kalbai ir spausdintam žodžiui. Nors čia, Amerikoje, gegužės 7-oji specialiais renginiais ir nebuvo paminėta, tam tikra prasme ją minėjome visi, kurie tą dieną nusipirkome ar perskaitėme lietuvišką laikraštį, knygą, važiavome į lituanistines šeštadienines mokyklas, lietuviškai sveikinome savo mamas.

Vyr. redaktorė Dalia Cidzikaitė

DRAUGAS
(USPS-161000)

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00 JAV

metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00 Pima klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00 Kanadoje (USD)

metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00 Į Lietuvą reguliariu paštu metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00 Kanadoje (USD) metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00 Į Lietuvą reguliariu paštu metams \$70.00

Vyriausioji redaktorė – Dalia Cidzikaitė dalia.cidzikaitė@gmail.com Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė – Renata Šerelytė rainbow.vilnius@gmail.com Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba. • Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba. • Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. • Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome prilaikyti kopiją.

El. paštas: rastine@draugas.org skelbimai@draugas.org administracija@draugas.org

TEMA: ATOMINĖ ENERGETIKA

Lietuva atominėse replėse

LINA PEČELIŪNIENĖ

Plika akimi matyti, kad abi Rusijos sumanytos atominės elektrinės prie pat Lietuvos sienų visai nėra energetikos projektai. Jokia civilizuota šalis šitaip atominių elektrinių nestato. Nei Kaliningrado, nei Baltarusijos būsimos elektrinės neturi poveikio aplinkai įvertinimų, spjaunama į Tarptautinės atominės energetikos agentūros (TATENA) reikalavimus, pažeidžiami visi tarptautinės teisės aktai. Ir jau parodomai statybos pradėtos – stumdomos žemės ir Baltarusijos, ir Kaliningrado būsimų atominių elektrinių aikštelėse.

Klausimas tik toks: arba Rusija stipriai klaidina, siekdama tik sukelti Lietuvos protestus „prieš atomą“ ir numušti galimus investuotojus į mūsų Visagino elektrinę, arba Rusijos premjeras Vladimir Putin yra antrasis pasaulio Achmadinejad, pradedantis atominį karą pirmiausia prieš Lietuvą, bet iš esmės ir prieš Europos Sąjungą (ES).

Mūsų energetikos ministras Arvydas Sekmokas laikosi pirmosios versijos, tikėdamasis, kad koks bebūtų V. Putin, jis vis dėlto dar nėra proto praradęs ir grasinantis Vakarų pasauliui kaip Irano vadovas. Todėl A. Sekmokas ir pasakė, kad nepatikės tomis Baltarusijos ir Kaliningrado atominių elektrinių statybomis, kol nepamats leidimo joms.

Žvelgiant iš sveiko proto pozicijų, tarptautinės energetikos institucijos leidimų duoti negalėtų. Na, ar galėtų kas patvirtinti, tarkime, Baltarusijos diktatoriaus Aleksandr Lukašenka parengtą Lietuvos sostinės evakuacijos planą, jei toje būsimoje Astravo elektrinėje įvyktų nelaimė? Ar gali būti duotas leidimas statyti atominę elektrinę tik už 50 km nuo kitos valstybės sostinės, jei abi valstybės dėl to nesusitarė?

Gal dar didesnis argumentas prieš tą leidimą: abi Lietuvą gaubiančias elektrines Rusija ketina aušinti ne uždaro baseino vandeniui, o tekančiu Neries ir Nemuno upėmis tiesiai į Baltijos jūrą. Nereikia net avarijos: pašildytas vanduo sugriautų visą ligšiolinę ekosistemą. O jeigu dar avarija ir radioaktyvus nuotėkis... Abi tos Rusijos elektrinės neturi nei atsarginės galios sistemų, nei tinklų su Vakaraais, kur galėtų perduoti perteklinę energiją. Baltijos šalys, pasak mūsų premjero, jau susitarė nešvarios energijos nepirkti. Tuo pačiu įtikinėja ir ES.

Mūsų žiniasklaida uoliai ėmėsi pliekti Lietuvos politikus, kad jie esą per vėlai ir per menkai protestuoja prieš Lietuvai kylančią grėsmę. Bet čia viskas ne taip paprasta. Jei tiki, kad V. Putin nesusimaišė protas, tai esi tikras, kad bus laikomasi tarptautinių reikalavimų ir tokios eksperimentinės elektrinės leidimų negaus. Jei imsi beatodairiškai rėkauti, atrodys, kad Lietuva tik bijo energetikos konkurencijos, siekdama vien naudos savo Visagino elektrinei.

Tarkime tingiai Europai sudėtinga įrodyti, kodėl grėsmingos Kaliningrado ir Baltarusijos elektrinės, o va, Visagino – negrėsminga. Turime daug argumentų: mūsų elektrinės projektas gerai įvertintas, mes turime ištirtą buvusios elektrinės aikštelę, uždaro aušinimo baseiną, visą infrastruktūrą su elektros atsarga Elektrėnuose ir Kruonio galingumus naktinę elektrą paversti į pikinę. Dar ir elektros tiltus su Vakaraais tiesiame. Visa mūsų turima infrastruktūra verta 10 mlrd. litų ir atpigina būsimą elektrinę net 30 procent.

Mūsų prezidentė Daliai Grybauskaitei pavyko įtikinti ES Vadovų tarybą. Sutarta, kad visoms ES ir aplinkinių valstybių atominėms elektrinėms reikia taikyti padidintus saugumo reikalavimus. Prie tokio sprendimo prisidėjo baimė po Japonijos Fukušimos elektrinės nelaimės. Tačiau Europarlamentas mūsų argumentus atmetė. Tikriausiai ten svarstoma taip: tai ko, jūs, lietuviai, tokie užsispyrę. Susitarkite su Baltarusija dėl bendro Vilniaus evakuacijos plano, atiduokite rusams savo atsargines galias, leiskite naudotis jungtimis su Vakaraais, ir tegul stato jie, o ne jūs, mažučiai. Ir lieka mums tik vienas gamtosauginis argumentas: nepateisinamas branduolinių reaktorių aušinimas mūsų upėse. O tai, kad Rusija žada statyti savo elektrines su dar niekur neišbandytais eksperimentiniais reaktoriais, – ES akims menkas argumentais. Visi eksperimentai kažkur ir kažkada turi būti išbandyti. Ar bėda, kad per keliolika kilometrų abipus mažytės valstybės sienų?

Mes turime dar vieną ir pagrindinį argumentą: norime galutinai išsivaduoti iš Rusijos priespaudos ir energetinio diktato. Bet kažin, ar galime juo mosuoti ES debatuose. Šalys, nepatyrusios 50 metų sovietinės okupacijos, nelabai pajėgios suprasti, kodėl mes taip siekiame

išsiveržti iš Rusijos elektros energijos žiedo ir įsijungti į Vakarų Europos elektros dažnių sistemą. Joms atrodo, o koks gi skirtumas, kokių dažnių sistemoje dirbi. Rusija pasikeitusi, niekam nebegrėsminga, Šaltasis karas baigėsi.

Ar koks eilinis Vakarų valstybės europarlamentaras suvokia, kaip visus du mūsų nepriklausomybės dešimtmečius Rusija stengiasi susigražinti imperinę įtaką „laikinaai prarastose“ žemėse, kaip per savo „energetinę diplomatią“ nuolat veikia mūsų politiką, kaip mes priversti nuolat kapstytis iš primestų ir dujų kainomis nupirktų politinių skandalų? Net daugybė lietuvių juodųjų technologijų sujauktais protais jau šito nebesuvokia. Ką čia kalbėti apie tuos, kurie sovietinės okupacijos nepatyrė.

Ne šiaip sau V. Putin dabar sumanė suvaidinti Achmadinejad. Tai yra lemtinga imperijos kova, siekiant suspausti Lietuvą atominėse replėse, traiškant ne tik energijos išteklių kainomis, o ir nuolat gresiančiu „eksperimentinės“ avarijos pavojumi (argi Rusija kada nors sielojosi dėl žmonių gyvybių?). Per Rusijos žiniasklaidą jau liejasi siūlymai, kaip priversti Lietuvą pasirašyti „suderintas“ būsimų elektrinių poveikio aplinkai išvadas. Šantažu, ekonomine prievarta mus vers sutikti, kad Kaliningrado ir Baltarusijos projektai saugūs. Ar atsilaikysime?

Pagirtinas Vilniaus mero Artūro Zuoko užmojis įtikinti Baltarusiją Astravo projekto pražūtingumu ir pakviesti kartu statyti Visagino elektrinę, nors A. Zuokas šia akcija gali siekti ir visai kitų tikslų. Tik reikia suprasti A. Lukašenka padėtį. Ne šiaip sau dabar diktatorius ES vadovus vadina ožiais, o Ukrainos – utėlėtais. Jis baisiai išpraustas į kampą. Baltarusijos rublio vertė krenta, ekonomika griūva. ES grasina sankcijomis. Ir lieka tik V. Putin glėbys.

Baltarusija turi daugybę aikštelių atominei elektrinei, kur būtų ir uždaras baseinas aušinimui, ir ištuštėjusiems aplinkiniams kaimams nereikėtų Vilniaus lygio evakuacinių planų. Bet V. Putin parinko aikštelę, sukirdamas rankomis su diktatoriaus premjeru, pažadėjęs Astravo elektrinei 6 mlrd. dolerių paskolą. Ir A. Lukašenka atmestų Rusijos prievartą tik vienu atveju, jei ES pasiūlytų ką nors geriau ir daugiau. Taigi A. Zuoko entuziazmo tikrai neužteks ir kažin, ar jo pastangos bus vaisingos.

Užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis teigia, kad Lietuva dirba visais lygiais: apie Rusijos nesaugaus atomo užmačias kalba ir ES, ir TATENA, ir kitose organizacijose bei forumuose. Gerai. Bet dar geriau būtų, jei prezidentė Dalia Grybauskaitė, užmiršusi visokius susikirtimus dėl užsienio politikos, dabar pasikviestų ir buvusį prezidentą Valdą Adamkų. Jo ryšiai, įtaka, gamtosauginė patirtis tarptautiniuose forumuose labai praverstų. Pravartų remtis ir Rusijos prezidentu Dmitrij Medvedev, kuris pats ką tik pasauliui pasiūlė sustiprinti saugos reikalavimus atominėms elektrinėms. Net jei V. Putin su D. Medvedev žaidžia blogo ir gero policininko žaidimą, mes turime išnaudoti jį savo saugumui.

O pabaigoje taip norisi paprašyti visų mūsiškių „žaliųjų“: nespekuliuokite vaikais, neveskite moksleivių į gatves, kaip dabar padarėte po šv. Velykų. Tie triukšmingi su spalvotais balionais protestai „prieš atomą“ yra kaip tik tai, ko reikia Rusijai. Jūs protestuojate prieš Lietuvos elektrinę, atverdami kelius V. Putin užmačioms.

Delfi.lt

Lina Pečeliūnienė – Lietuvos žurnalistė, „Valstiečių laikraščio“ politikos apžvalgininkė.

Naujoji Visagino AE bus pradėta statyti 2014-aisiais, o elektrą pradės gaminti 2020-aisiais, sakė premjeras Andrius Kubilius (v.), gegužės 6 dieną lankydamasis būsimosios AE statybų aikštelėje.

Martyno Ambrazo (ELTA) nuotr.

NUOMONĖS, KOMENTARAI

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė atstovauja daugiau kaip vienam su puse milijono lietuvių kilmės asmenų, gyvenančių už Lietuvos ribų daugiau kaip 41 valstybėje.

Pranešame, kad Pasaulio Lietuvių Bendruomenė griežtai prieštariauja pasirinktoms būsimų eksperimentinių atominių elektrinių vietoms Baltarusijoje (Astravas) ir Kaliningrado srityje (Baltijskaja) dėl šių priežasčių:

1. Baltarusijos pasirinkta vieta yra tik 33 mylios (53 km) nuo Lietuvos sostinės Vilniaus ir sudaro realią grėsmę demokratinėms Lietuvos Respublikos valdžios institucijoms ir daugiau kaip pusei milijono gyventojų. Šis sąmoningai apgalvotas elektrinės vietos parinkimas yra indeferentiškas ir nedraugiškas Baltarusijos režimo veiksmas, nukreiptas prieš demokratinę Lietuvą.

2. Elektrinės parinkta vieta Kaliningrade yra tik 9 mylios (11 km)

*Jungtinėms Tautoms
Europos Sąjungai
JAV valstybės sekretorei*

Dėl atominių elektrinių Kaliningrade ir Baltarusijoje

nuo Lietuvos sienos.

3. Abi elektrinės yra apibūdinamos kaip eksperimentinės ir todėl yra potencialiai grėsmingesnės.

4. Abi elektrinės yra finansuojamos Rusijos ir statomos rusiškų įmonių. Būtina, kad bet kuri atominė elektrinė turėtų būti statoma ir valdoma kuo įmanoma skaidriau, griežtai laikantis saugumo ir tarptautinių reikalavimų.

5. LR vyriausybės pastaboms pateikta informacija apie poveikio aplinkai vertinimą yra nepakankama ir neišsami. Nenustatytas povei-

2011 m. gegužės 3 d.

kis Neries upei, o poveikis Nemuno upei ir Kuršių marioms ištirtas nepakankamai. Kaliningrado elektrinė gali sukelti Nemuno upės vagos pakeitimus. Be to, gali tekti užtventki Nemuno upę, kad pakaktų vandens Baltarusijos elektrinės reikmėms. Neris teka per sostinę Vilnių, Neris ir Nemunas – per Kauną, antrą pagal dydį Lietuvos miestą.

6. Nepabaigtos daryti seismologinės, terminės, hidrologinės ir geologinės analizės.

7. Jungtinių Tautų Poveikio aplinkai įvertinimo tarpvalstybiniame kontekste konvencijos (Espoo kon-

vencijos) įgyvendinimo komitetas, veikiantis JT Ekonominės komisijos Europai rėmuose, nurodo pažeidimus, kuriuos, planuodama atominės elektrinės statybas, padarė Baltarusija ir pateikė rekomendacijas Rusijos ir Baltarusijos valdžiai sustabdyti šių atominių elektrinių statybas.

8. Europos Sąjunga, kaip narystės ES sąlygą, Lietuvai pateikė reikalavimą uždaryti atominę elektrinę Ignalinoje, nepaisant to fakto, kad Lietuvos elektrinė buvo veikianti, atnaujinta, nepripažinta nesaugia ir teikianti Lietuvai perviršinę eksportuojamą elektros energiją.

Dėl išvardytų priežasčių Pasaulio Lietuvių Bendruomenė maloniai prašo Jūsų neatidėliotinos paramos apsaugant Lietuvos Respubliką ir jos gyventojus.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės
valdybos pirmininkė
Regina F. Narušis, JD

Prieš kokių 25 metus su sesele Igne Marijošiūte vedėme gavėnios rekolekcijas Omaha Šv. Antano lietuvių parapijoje. Susodiname žmones mažais rateliais pasidalyti tikėjimo klausimais. Salės gale sėdėjo dvi 70 metų amžiaus močiutės, paaiškinusios, jog „mums užtenka tikėjimo, kurį mums perdavė mūsų močiutės”. Tai reikštų – katalikiško tikėjimo supratimą iš XIX amžiaus vidurio, prieš 150 metų.

Labai gražu, kai močiutės perduoda tikėjimą anūkeliams, tačiau tai – jų supratimas, mąstysena, pamaldumas, kultūra, o ne XXI amžiaus. Mūsų tikėjimas nėra tik privatus dalykas, nuomonės, vaikiškas vaikystės supratimas. Kartais reikia ir žinoti bei išmanyti, suvokti, su-prasti. Beveik kasdien susikertame su XIX amžiaus palikimu, o juk per 100 ar 150 metų daug dalykų pasikeitė.

Nepasilikti XIX amžiuje

TėVAS ANTANAS SAULAITIS, SJ

Mūsų promočiutės – labai pamaldžios. Nuo jų laikų Bažnyčioje išplito Šv. Rašto pažinimas, studijos, kitoks būdas Šventraščių aiškinti. Svarbiausias dokumentas, išleistas 1943 metais, sunkiai galėjo pasiekti Lietuvą. JAV amerikiečių šeimos turi 4–5 Šv. Rašto egzempliorius namuose, mūsų šeimos gali įsigyti naujausią lietuvišką laidą.

Dar užsimenama, kad reikia eiti išpažinties prieš Komuniją, kas tikrai galioja, jei Šv. Komunija priima-

ma vieną kartą per metus. 1903 m. popiežius Šv. Pijus X tą tvarką pakeitė, leisdamas Komuniją priimti vaikams, taip pat skatindamas dažną, net kasdienį Komunijos priėmimą.

Močiucių laikais vienas iš septynių sakramentų buvo „Paskutinis patepimas”. Buvo manyta, jog kai kunigas aplanko ligonį, šis privalo greitai numirti. Todėl reikia laukti paskutinių minučių, kad pakviestum kunigą, kada ligonis jau nebegali

kalbėti, pasisakyti, išpažinti, dalyvauti maldoje. Prieš beveik 50 metų pradėjome sakyti – „Ligonį patepimas” priimamas, kai žmogus serga dvasia ar/ir kūnu, ruošiasi operacijai, ne vieną kartą gyvenime, bet kad neštų dvasinę naudą. Ligoninėje, prieglaudoje ar namuose visa šeima kartu meldžiasi, ligonis gali prieiti išpažinties, priimti Šv. Komuniją, mirties atveju – apaštališką palaiminimą. Tai – tikra paguoda.

Probobučių laikais kunigas prie altoriaus kalbėjo lotyniškai, o žmonės suoluose – savo maldas, įskaitant rožinį, kurio maldos ne visai sutampa su Mišių eiga. Šiandien stengiamasi, kad visi kuo aktyviau dalyvautų Mišiose – klausytųsi, giedotų su visais, atsakinėtų, išpažintų, skaitytų, malda siūlytų prašymus ir t. t. Jungtis Dievą šlovinant ir jam dėkojant – tikra jėga.

LAIŠKAI

MARQUETTE PARK LIETUVIŲ KATALIKŲ PARAPIJA

Poetas Bernardas Brazdžionis rašė: „Mes vežėm medį, akmenį ir baltą marmurą iš svetimų kraštų, giedodami kiekvieną sienon dėjom plytą, kad šiuos namuos gyventum, Dieve, Tu... Į bokštus žiūrint raibo silpnos akys ir tūkstančiai praėjo pro plačias duris Altoriuje, kaip palmės, stiebės žvakės, ir niekas jų užpūst nedrįs.”

Bendruomenės iškilioji veikia Salomėja Daulienė savo laiške („Draugas”, 2011 m. balandžio 23 d.) kvietė tautiečius nelikti abejingais Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijai ir ją lankyti. Sumažėjus parapijiečių skaičiui, parapijos yra uždaromos arba bažnyčios nugriaunamos. Geriausiu atveju – perleidžiamos kitos tautybės tikintiesiems. Parapijas išlaiko tik jose besilankantys parapijiečiai, nors kunigų įtaka taip pat yra labai svarbi. Kviečiame Čikagos lietuvius, kur jie begyventų, lankyti Švč. Mergelės Marijos Gimimo lietu-

vių parapiją, kurioje atnašaujamos dvejios Mišios lietuvių kalba, pasiklausyti choro, kuriam vadovauja gabi muzikė Jūratė Lukminienė, o parapijoje klebonauja jaunas ir darbštus kunigas Jaunius Kelpšas. Turime dar dvejus pamaldas anglų kalba, kurių metu gieda žinomo muziko Antano Giedraičio šeimos atžalos – Pacek šeimos grupė.

Buvusios lietuviškos parapijos Čikagoje – Brighton Park ir Cicero – buvo perleistos meksikiečių katalikų bendruomenei. Džiugu, kad jos nebuvu nugriautos. Jose dar yra atnašaujamos šv. Mišios lietuviškai, bet jos jau nėra lietuviškos parapijos. Su liūdesiu skaičiau Brighthon Park parapijiečių laišką, kuriame pranašaujamas gražios ir didingos Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos uždarymas.

Džiugu matyti naujuosius mūsų tautiečius, atvykstančius su savo jaunomis atžalomis pasimelsti ir pasigrožėti gražiais Dievo namais, pasiklausyti nuostabaus giedojimo. Kviečiame lankyti ir kitas buvusias lietu-

viškas parapijas, nors jos – jau ne lietuvių.

Antanas Paužuolis
Chicago, IL

REMKITE ŠVČ. MERGELĖS MARIJOS GIMIMO PARAPIJĄ

Su įdomumu perskaičiau šių metų balandžio 30 dienos „Drauge”, „Laiškų” skyriuje, išspausdintą laišką apie Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapiją. Nenorėję pasirašyti laiško autoriai neteisingai aiškina padėtį ir apeina tiesą. Jie teigia, jog Čikagoje ir jos apylinkėse yra tik dvi sėkmingai gyvuojančios lietuviškos parapijos – Švč. Mergelės Nekaltojo Prasidėjimo (44-oje gatvėje) ir Šv. Antano Paduviečio Cicero miestelyje. Tačiau šios parapijos jau nėra lietuviškos, o... meksikietiškos. Sekmadieniais ir švenčių metu jose laikomos net penkerios šv. Mišios ispanų kalba, sutraukiančios gausius būrius tikinčiųjų. Anglų kalba laikomų Mišių nėra. Maža ir senstanti Amerikos lietuvių grupė, kuri ten lanko Mišias,

tik įrodo faktą, jog lietuvių skaičius tirpsta.

Čikagos arkivyskupija nori šią lietuvių katalikų bendruomenę sutelkti Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijoje, kurioje kasdien laikomos Mišios lietuvių kalba, kaip ir lietuviškos Mišios šeštadienį, lietuviškos ir angliškos Mišios sekmadienį. Tad, sakykite, kuri parapija išliks?

Kelių pasiryžusių lietuvių katalikų ir švietėjų pastangomis šalia Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos ketinama įsteigti Šiluvos lietuvišką katalikišką mokyklą, kurioje būtų mokoma kultūros, meno, šokio ir ypač katalikiško tikėjimo tuos jaunus žmones, kurių vienintelė pažintis su tikėjimu vyksta lankant šeštadieninę mokyklą.

Stiprus tikėjimas yra stiprios bažnyčios pamatas. Todėl turime sutelkti savo turimus išteklius ir toliau remti Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapiją.

Joe Kulys
Chicago, IL

TELKINIAI

Detroit, MI

90-tosios šv. Velykos Šv. Antano parapijoje

REGINA JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ

*Šviesos ir gyvybės triumfą
Velykų varpai kai paskelbs,
Su Viešpačiu mūsų brangiausiu
Širdis kiekvieną prisikels.*

Po ilgos žiemos Velykų sekmadienį, balandžio 24 d., Prisikėlimo dienos šv. Mišios buvo aukojamos Šv. Antano bažnyčioje Detroit, MI. Pasak istorinio leidinio „Šv. Antano parapija 1920–1995“, ši parapija buvo įsteigta 1920 m. gruodžio mėn. 24 d. Parapijos pirmas administratorius, o vėliau klebonas buvo dr. Ignas Boreišis. Norėdami paminėti mūsų parapijos garbingo 90-mečio gyvavimo metus, mūsų darbartiniam klebonui pritarus, pradėjome parapijos gyvavimo jubiliejų švęsti su šv. Velykų švente. Šią krikščioniško pasaulio šventę – Kristaus prisikėlimo šventę – papuošė svečiai iš Lietuvos: Radviliškio Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos jaunimo choras, vadovaujamas Aurelijos Šakėnienės ir koncertmeisterės Dianos Sabulienės, o taip pat Radviliškio Baisogalos rajono vyrų ansamblis (atvyko tik kvartetą) „Daina–va“, vadovaujamas Romualdo Juzukonio.

Ši gražų Velykų rytą pavasario saulė dosniai švietė mūsų svečiams iš Tėvynės Lietuvos, parapijiečiams ir vietiniams svečiams. Kristaus prisikėlimo šv. Mišias aukojo klebonas kun. Gintaras A. Jonikas. Skaitinius skaitė Algis Kaunelis. Visas liturgines dalis ir giesmes giedojo Radviliškio Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos jaunimo choras. Mišių metu vargonavo Romualdas Juzukonis. Ėjo eiseną aplink bažnyčią, kurioje dalyvavo aukų rinkėjai, visa Strakšių šeima ir pasipuošę vaikučiai. Ypač pakiliai skambėjo „Linksmą dieną mums nušvito“.

Velykų šventės ir Šv. Antano parapijos 90-ties metų gyvavimo šventimo pradžios proga kun. Jonikas pasakė gražų ir prasmingą pamokslą. Prisiminė pirmuosius Lietuvos emigrantus, kurie įkūrė šią bažnyčią, organizacijas, veikusias šios parapijos patalpose. Lietuviai čia įsteigė bendro lavinimo mokyklą ir lituanistinę šeštadieninę mokyklą. Nuo parapijos įsteigimo iki šių dienų

parapijoje mokėsi daug žmonių. Klebonas sakė ne kartą girdėjęs sakant, jog Detroit telkinys yra „maža Lietuva“.

Po šv. Mišių parapijiečiai ir svečiai susirinko parapijos velykiškai išpuoštoje salėje. Velykas švęsti smagu, net jei ne namuose, net jei ne su artimais žmonėmis. O „Antaninėje“ visuomet smagu, linksma, visada galima susirasti draugų ir bendraminčių. Tad ir šiais ypatingais metais Velykos „Antaninėje“ buvo neeilinės ir smagios.

Šventės programai vadovavo parapijos tarybos pirmininkas Antanas Strakšys. Pasveikinęs visus apsilankiusius, ypač mūsų svečius dainininkus iš Lietuvos, palinkėjo jiems geros viešnagės Detroit apylinkėje ir tolimesnės koncertinės kelionės į Beverly Shores, Indiana, Chicago, Illinois ir Hamilton, Canada. Po to A. Strakšys pakvietė kleboną kun. Joniką sukalbėti prieš vaisės malda.

Pasisotinę gardžiais priešpiečiais, klausėmės koncerto. Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos cho-

Radviliškio Švč. Mergelės Marijos Gimimo jaunimo choras koncerto metu.

jo“ ir „Žygiuoja kareivis per smėlį“. Edvardas Bielokopitovas pradžiugino žiūrovus armonikos melodijomis. Vėliau vyrų kvartetą ir merginų padainavo dainų pyne, kiek vėliau vėl įstojo vyrų kvartetą, po jo – jaunimo choras ir galiausiai „Daina–va“.

seselei vienuolei Zosei Strakšytei, A. Strakšiui ir šių eilučių autorei R. Juzukonis padovanojo po kompaktinę plokštelę „Myliu Tėvynę ir Tave“. Iš medžio išdrožtą verpstę padovanojo parapijai, ji pasiliks parapijos archyve/muziejėlyje.

Baigdami koncertą jaunimo choras ir vyrų vokalinis ansamblis padainavo „Už žalių miškelį“.

Kaip padėką šių eilučių autorė Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos choro vadovei A. Šakėnienei įteikė puokštę žydinčių pavasario žiedų, istorinį leidinį „Šv. Antano parapija 1920–1995“ ir simbolinę piniginę dovaną. Patricia Kaunelis koncertmeisteri D. Sabulienei įteikė puokštę gėlių ir parapijos leidinį. Algis Kaunelis vyrų vokalinio ansamblio „Dainava“ vadovui – puokštę gėlių, parapijos leidinį ir atviruką.

Radviliškio Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos jaunimo choras, kuriame šiuo metu dainuoja apie 50 dainininkų, buvo įkurtas kun. Joniko pastangomis prieš aštuonius metus. Šis choras yra jau antros kartos choras. Yra išleidęs dvi kompaktines plokšteles.

Ansamblis „Daina–va“ įsikūrė 2004 m. Jame dainuoja septyni vyrai, deja, į Ameriką atvažiavo tik keturi. 2005 m. ansamblis buvo apdovanotas premija „Aukso paukštis“. Šios šventės vargonininkas, solistas R. Juzukonis Lietuvoje apdovanotas „Sidabrinis balsas 2010 m.“ pirmo laipsnio laureato diplomais kaip solistas ir dueto atlikėjas. Antro laipsnio laureato diplomu apdovanotas vyrų vokalinis ansamblis „Daina–va“.

Buvo linksma, džiugu ir smagu klausyti tokio gero koncerto! Taip pat buvo malonu pabendrauti su svečiais iš Lietuvos, parapijiečiais, draugais ir seniai matytais bičiuliais.

Antrą Velykų dienos vakarą, balandžio mėn. 25 d., jaunimo choras ir vyrų ansamblis savo koncertu pradžiugino Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos, Southfield, MI parapijiečius.

Regina Juškaitė-Švobienė – Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje garbės narė ir centro valdybos sekretorė, Dariaus ir Girėno klubo Detroit sekretorė, Šv. Antano parapijos Detroit renginių vadovė, Lietuvos vyčių atstovė ryšiams su visuomene, Lietuvių žurnalistų sąjungos narė.

Liaudies dainų pyne dainuoja „Daina–va“ ir merginos.

ras pagiedojo kelias giesmes, atliko porą dainų, tada sceną užleido vyrams. Vyrų vokalinio ansamblio „Daina–va“ vadovas R. Juzukonis, apsirengęs Lietuvos kareivio uniforma, padainavo „Vienlangė grytelė“, „Ant Nemuno kranto kareivis gulė-

Padėkos ženklan R. Juzukonis klebonui Jonikui įteikė marškinėlius su užrašu „Lietuva‘ men’s basketball team“, o E. Bielokopitovas – iš medžio jo paties išdrožtą, Lietuvos vardo tūkstantmetį simbolizuojančią dovanėlę. Patt ir Algii Kauneliams,

Klebonas kun. Gintaras Jonikas dėkoja chorui ir vyrų ansamblui už koncertą.

Antano Strakšio nuotr.

Chicago, IL

Motinos dienos šventė Brighton Park

JOANA DRUTYTĖ

*Pasveikint Motulę atėjo vaikai...
Tai – mes, Tavo meilės išalkę!
Tau dovanas nešam gegužio takais,
Pažvelk, Motinėle, pažvelki!*

*Marija! Tau skleidžias pirmi pumpurai
Žibutės ir pievų purienos...
Tau rytmečiai mūsų, rausvi vakarai,
Tau visos gyvenimo dienos.*

*Valdove pasaulio ir viso dangaus,
Grožiu neregėtu nušvitus,
Tu – Motina Dievo ir vargšo žmogaus,
Gyvenimo amžino Rytas!*
(Marijos Katiliūtės-Lacrimos žodžiai)

Amerikos Lietuvių Romos katalikų moterų sąjungos 20-tos kuopos vieneto pastangomis, jų vadovei Apolonijai Steponavičienei su vyru Petru vadovaujant, Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijoje Brighton Park gegužės 1 d. buvo pagerbtos gyvos ir mirusios mamytės, močiutės ir promočiutės.

Ižangoje Petras jautriais žodžiais padėkojo visoms mamytėms už jų parodytą meilę savo vaikams, jų kantrumą ir nepakeičiamą stiprybę šeimoje. Priminė ir mūsų dangiškąją Motinų Motiną Mariją, kuri žmonijai

parodė, kad motinos meilė yra begalinė, lydinti savo vaikus per gyvenimo džiaugsmus ir skausmus, niekada neišblėstanti.

Muz. Algimantui Barniškiui grojant vargonais švelnią muziką, Apolonija paskaitė Motinos dienos skirtas eiles, parašytas Marijos Katiliūtės-Lacrimos ir Kotrynos Grigaitės. Jai bekalbant pasirodė melsvos spalvos rūbais apsirengusi jauna moteris (Giedrė Kliarskis) prie altoriaus su kūdikėliu ant rankų. Ji stovėjo tyliai, jos akys buvo nukreiptos į mažylį, o veide spindėjo ramybė ir meilė.

Po eilėraščio, palydint muz. Barniškiui su solo giesme „Ave Marija“, moteris ir skaitovai tyliai ėjo per bažnyčią iki galo, lyg koks rūkas pradingo.

Atnašavęs šv. Mišias dr. kun. Kęstutis Trimakas tarė gražų, Motinos dienos progai pritaikytą pamokslą. Po Šv. Komunijos dalinimo jis pakvietė visas mamytes, močiutes ir promočiutes prie altoriaus, kur kiekviena buvo asmeniškai palaiminta.

Didžiuojamės ir dėkojame visiems, kurie prisidėjo ir tiek pastangų įdėjo, kad ši diena suteiktų gražią nuotaiką visoms dalyvėms. Žvelgiant į besišypsančių moterų veidus tikime, kad šis pagerbimas joms patiko, kad jos pajuto mūsų parodytą meilę ir pagarbą.

Joana Drutyte – Brighton Park lektorių/kantorių vadovė.

Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijoje Brighton Park gegužės 1 d. buvo pagerbtos gyvos ir mirusios mamytės, močiutės ir promočiutės.

New York, NY

Maironio lit. mokykloje paminėta Motinos diena

2011 m. gegužės 1 d. Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New York Valdemaras Sarapinas dalyvavo NY Maironio lituanistinėje mokykloje vykusioje Motinos dienos šventėje. V. Sarapinas pasveikino moksleivių mamas su jų švente, padėkojo už kantrybę ir rūpestį ugdomant mažuosius lietuvačius. „Jūs, mamos, esate tvirčiausias lietuviybės išsaugojimo ramsčiai – tai jūsų tariamas žodis visada ataidi vaikų širdyse, paskatindamas kurti, domėtis pasauliu, saugoti ir branginti savo tėvų ir senelių kalbą“, – sakė V. Sarapinas. Vaikučių mamas pasveikino mokyklos vadovė Faustina Šinkūnienė, JAV Lietuvių Bendruomenės New York apygardos

pirmininkė Ramutė Žukaitė, iš Brooklyn-Queens apylinkės pirmininkė Vida Jankauskienė. Susirinkusieji klausėsi mamai skirtų Maironio lituanistinės mokyklos mokslėvių atliekamų dainų ir eilių.

NY Maironio mokyklą lanko lietuviai iš New York miesto apylinkės jau 60 metų. Šiuo metu joje mokosi daugiau kaip 70 mokinių. Čia mokomi vaikai nuo lopšelinio amžiaus (tėvams dalyvaujant) iki dešimtos klasės. Be to, mokykloje yra suaugusiųjų klasė. Be lietuvių kalbos, mokiniai mokomi Lietuvos istorijos, lietuvių tautodailės bei lietuviškų tradicijų, tautinių šokių, dainų, žaidimų.

LR gen. konsulato NY info

Cicero, IL

Vilmos Meilutytės kūdikėlio sutikimo, suruošto Cicero lietuvių choro Žukauskų namuose, metu. **Edvardas Šulaitis** nuotr.

Cicero lietuvių naujienos

EDVARDAS ŠULAITIS

Klausėmės įdomaus svečio iš Vilniaus pasakojimų

Atvelykio sekmadienį po lietuviškų pamaldų Šv. Antano parapijos bažnyčioje į „kavinę“ susirinkę tautiečiai išgirdo daug pranešimų. Kadangi per Velykas susibūrimo nebuvo, visi buvo išsiilgę bendravimo ir, žinoma, naujienų iš lietuviško pasaulio.

Bet įdomiausias turbūt buvo svečio iš Vilniaus Vytauto Kučinsko žodis. UAB „Generosus Dominus“ direktorius, į Čikagos apylinkes (apsistojo Plainfield, IL) atvykęs balandžio 20 d. (išbus iki gegužės 16 d., tel. 773-793-9160), ieško seniai į Ameriką atvykusių artimųjų. Jo specialybė gana įdomi – genealogija ir kiti istoriniai tyrimai, giminių paieška, kelionių po Lietuvą organizavimas. Svečias trumpai papasakojo apie savo tikslus Amerikoje ir norą surasti giminaučius. Tiesa, iki šiol jokių apčiuopiamų pėdsakų jam aptikti nepavyko, tačiau vilties jis neprarado.

Zalatorių vedybinė sukaktis

Susirinkimo metu prisimintas nuolatinių lankytojų bei talkininkų Birutės ir Vytauto Zalatorių (beje, liepos 1 d. Vytautui sukaks 80 metų) 50-ies vedybinio gyvenimo metų jubiliejus. Jiems sugiedota „Ilgiausių metų“. Pora susilaukė dviejų dukrų, kurių viena – Snieguolė – gyvena ir dirba Lietuvoje. Ji yra profesionali žurnalistė, šią specialybę įgijusi dar Amerikoje. Žurnalistinį darbą pradėjusi JAV, jį tęsė Klaipėdoje, Prahoje ir kitur. Žurnalistų diplomą Čikagoje gavo ir Vytautas, tačiau šioje profe-

sijoje nedirbo (išskyrus rašymą lietuviškoje spaudoje, daugiausia bendradarbiavo „Vienybėje“, „Akiračiuose“ ir kituose leidiniuose). Lietuvai atgavus nepriklausomybę ne vienerius metus dirbo Lietuvoje.

Apie viešnagę Lietuvoje

Mintimis apie viešnagę Lietuvoje pasidalijo Milda Šatienė ir Mindaugas Bielskus. Milda buvo nuvykusi į brolio Gedimino mirties metinių paminėjimą. Lietuvoje ji svečiavosi visą mėnesį – aplankė nemažai vietovių, dalyvavo nemažai įdomių renginių.

M. Bielskus buvo nuvykęs į savo tėvo sesers Rimos Keberdienės laido tuves ir Lietuvoje svečiavosi trumpiau. Jam, skirtingai nei M. Šatienė, pasitaikė gražus, šiltas oras, tad kelione liko patenkintas.

Metinis narių susirinkimas

JAV LB Cicero apylinkės metinis narių susirinkimas vyks šių metų gegužės 15 d. 10 val. ryto (po 9 val. lietuviškų pamaldų Šv. Antano parapijos bažnyčioje) „kavos“ kambaryje, kuris yra buvusiam pradžios mokyklos pastate.

Darbotvarkėje numatyti valdybos narių veiklos pranešimai, bus pateikta finansinė ataskaita, vyks dalies valdybos narių rinkimai, diskusijos, bus išklausyti pasiūlymai.

Visi tautiečiai kviečiami aktyviai dalyvauti ir bandyti pagyvinti nusilpusią LB veiklą.

Edvardas Šulaitis – žurnalistas, sporto veikėjas, ilgametis „Draugo“ bendradarbis, Šv. Antano parapijos parapijietis.

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New York V. Sarapinas pasveikino moksleivių mamas su jų švente.

Į susitikimą kviečia Alytaus „Dainava“

LAIMA APANAVIČIENĖ

Gegužės 8 d. liaudies dainų ir šokių ansamblis „Dainava“ Alytaus miesto teatro didžiojoje salėje surengęs miestelėnams koncertą „Pakeliui į Ameriką“, šią dieną pakilo skrydžiui. Kartu su Alytaus miesto verslininkų delegacija jie atvyksta į verslo misiją po JAV ir ruošiasi aplankyti Rochester, Detroit, Chicago.

Pagrindinis šios išvykos sumanytojas – Lietuvos Respublikos garbės konsulas New York valstijoje Rimas Česonis, kuris džiaugiasi sėkmingu bendradarbiavimu su Dzūkijos sostine. 2010 metais gegužės 18 d. Rochester (NY) mieste Alytaus miesto savivaldybės meras Česlovas Daugėla ir Rochester savivaldybės meras Robert Duffy pasirašė pramonės, verslo ir prekybos; mokslo, technikos, švietimo ir sveikatos apsaugos, kultūros ir meno; sporto ir turizmo plėtros; ekologijos ir racionalaus gamtos resursų naudojimo; jaunimo politikos; visuomenės informavimo priemonių bendradarbiavimo sutartį – išikūrė Alytaus ir Rochester susigiminiavusių miestų komitetas. Garbės konsulas New York valstijoje R. Česonis tikisi, kad toks komitetas ateityje išikurs ir Alytuje.

Gegužės 14 d. 7 val. v. Alytaus liaudies dainų ir šokių ansamblio „Dainava“ dalyviai Performance Hall Hochstein School of Music & Dance (50 N. Plymouth Ave., Rochester, NY 14614) Rochester miesto dienų proga miesto gyventojams ir sve-

Ansamblio prezidentas Romualdas Ambrozevičius. www.ana.lt nuotr.

Alytaus liaudies dainų ir šokių ansamblis „Dainava“.

Ansamblio archyvo nuotr.

čiams surengs dviejų dalių koncertą. Kas be ko – svečiai iš Lietuvos dalyvaus Rochester miesto Alyvų festivalyje (Lilac Festival), kuris šiemet vyks gegužės 13–22 dienomis. Alyvų festivalis – tradicinis miesto renginys, vykstantis per patį alyvų žydėjimo laiką, sutraukiantis tūkstančius turistų iš įvairių JAV vietovių, taip pat Kanados. Jo metu Highland Park mieso žmonės ir svečiai gali gėrėtis daugiau nei 500 alyvų rūšių. Parke auga per 1,200 alyvų krūmų.

Gegužės 17 d. dainaviečiai ir Alytaus, Kauno, Ukmergės, Varėnos ir Vilniaus verslininkais atvyks į Čikagą, pakeliui užsukę į Detroit, kur Dievo Apvaizdos parapijos namų salėje surengs koncertą vietos lietuviams. Gegužės 18 d. svečiai iš Lietuvos lankysis Lietuvos Respublikos (LR) generaliniame konsulate Čikagoje.

Kelionės metu visuose miestuose Lietuvos verslininkams vyks abiejų šalių verslo forumai, kuriuos organizuos ir galimus verslo partnerius surasti padės LR generalinis konsulas Čikagoje, LR garbės konsulai Detroit (garbės konsulas Algis Zaprackas) ir New York valstijoje (garbės konsulas Rimas Česonis), Alytaus ir Rochester, NY susigiminiavusių miestų verslo komiteto pirmininkė Eliša Kasinskas, Čikagos įmo-

nė „Food Depot International“ (direktorė Angelė Kavak), Lithuanian Trade Center vadovė Ingrida Bublienė, kuri neseniai lankėsi Alytuje.

„Visuose minėtuose Jungtinių Amerikos Valstijų miestuose bus pristatytas Alytus, jo investicinė aplinka. Tikimasi, kad Dzūkijos sostinė šio renginio metu sulauks didelio verslininkų dėmesio, o vėliau ir investicijų. Keletas JAV įmonių jau domisi investicijų Alytuje galimybėmis. Verslo misiją į JAV organizuoja Vilniaus prekybos, pramonės ir amatų rūmų Alytaus filialas“, – rašoma internetiniame laikraštyje www.alytiskis.lt.

Po susitikimo LR generaliniame konsulate Čikagoje svečiai atvyks į Jaunimo centrą, kur dainaviečiai 7 val. v. suruoš koncertą. Alytaus šokėjai, dainininkai ir muzikantai Jaunimo centre – ne naujokai. Tad kas ta „Dainava“ Alytuje? Interneto enciklopedijoje „Vikipedija“ rašoma: „Dainava“ – Alytaus dainų ir šokių ansamblis, įkurtas 1977 m. Kolektyvas atlieka autentiškas ir stilizuotas lietuvių liaudies dainas ir šokius, groja nacionaliniais instrumentais. Per 30 gyvavimo metų surengė daugiau kaip 1,500 koncertų Lietuvoje ir už jos ribų: JAV, Vokietijoje, Prancūzijoje, Italijoje, Graikijoje, Skandinavijos, Vidurio ir Rytų Europos šalyse, Vietname, Egipte, Malaizijoje, Kipre, Kanarų salose ir kt. Nuo 1980 m. dalyvavo visose respublikinėse dainų šventėse, daugelyje tarptautinių festivalių, kuriuose tapo laureate arba diplomante. „Dainava“ – tarptautinės folkloro asociacijos CIOFF (International Council of Organizations of Folklore Festivals) narė“.

Liaudies dainų ir šokių ansamblis „Dainava“, įkurtas ilgametės ansamblio meno vadovės Danutės Plytnikienės sumanymu, jau daugiau nei 30 metų, naudodamas unikalių ir neišsenkantį liaudies kūrybos šaltinį, perkeldamas jį į sceną, garsina savo kraštą dainomis ir šokiais toli už jos ribų. Muzikinė grupė šalia įprastų naudoja ir rečiau matomus mūsų ir kitų tautų liaudies instrumentus – skrabalus, kankles, birbynes, lumzdelius, skudučius, cimbulus.

Neprofesionaliame ansamblyje šoka, dainuoja, groja per 150 įvairaus amžiaus, nuo 3 metų iki pensijinio, skirtingų profesijų žmonių. Vadovus ypač džiugina, kad „Dainavą“ lanko per 100 vaikų ir moksleivių – tai puiki liaudies meno, tradicijų mokykla jaunimui, diegianti meilę savo kraštui, jo žmonėms.

Nuo 1980 m. „Dainavos“ ansamblis visų respublikinių dainų švenčių, daugelio tarptautinių folkloro festivalių dalyvis, laureatas arba diplomantas. Per savo gyvavimo metus ansamblio kolektyvas paruošė 6 skirtingas programas, su kuriomis surengė per 2,500 koncertų Lietuvoje ir užsienyje. Ansamblis atstovavo Lietuvą ir Baltijos šalis „Pasaulio kultūros EXPO 98“ Pietų Korėjoje, lietuvių tautos liaudies meną Pasaulinėje parodoje EXPO 2005 Nagojoje, Japonijoje, EXPO 2010 Šanchajuje, Kinija.

Lietuvoje liaudies muzikos ir šokių mėgėjams puikiai žinomi kasmet „Dainavos“ organizuojami tarptautiniai folkloro festivaliai: birželio viduryje vaikų ir jaunuolių – „Ateik, saulute, su pyragais“ ir lapkričio paskutinį savaitgalį „Atvažiuoja žolynai“, į kuriuos rengėjai kviečiasi ansamblius iš kitų šalių. 2000 m. ansamblis „Dainava“ pristatytas apdovanojimui „Aukso paukštė“, kaip geriausias šalies liaudies dainų ir šokių ansamblis.

Už nuopelnus garsinant lietuvių tautos liaudies meną, kultūrą, tradicijas, ansamblui suteiktas nusipelnusio kolektyvo vardas, o meno vadovė Danutė Plytnikienė už pagalbą Lietuvai išliejant į Transatlantines ir Europos struktūras apdovanota Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino medaliu. Taigi, nepattingėkite ir atvykite į „Dainavos“ koncertus Rochester ir Chicago. Po koncerto Rochester – iškilmingas svečių priėmimas restorane „Max at High Falls“ (60 Browns Race, Rochester, NY 14614). Bilietus užsisakyti galima tel. 585-216-9714 arba tel. 585-216-9254.

Jaunimo centre (Chicago) po dainaviečių koncerto susirinkę žiūrovai galės pabendrauti ne tik su dainaviečiais, bet ir su Lietuvos verslininkais. Tad iki malonių susitikimų.

„Dainavos“ šokėjos Tūkstantmečio šventėje Pietų Amerikoje.

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loretatim@gmail.com

Ryga (URM info) – Europos dienos išvakarėse Rygoje pristatytas Lietuvoje šiemet vykstantis Europos vyrų krepšinio čempionatas. Ta proga „EuroBasket 2011“ ambasadorius, buvęs žymus krepšinininkas Arvydas Sabonis gegužės 8 dieną ne tik pasakojo apie čempionatą žiniasklaidai ir krepšinio bendruomenei, taip pat vietos lietuviams, bet ir apsilankė Lietuvos paviljone Vermanio parke, kur mėtydamas į krepšį laimėjo bilietą į 19-mečių vaikų pasaulio čempionatą Latvijoje. **URM** nuotr.

Žmonių skaičius Lietuvoje mažėja

Vilnius (lrytas.lt) – Gyventojų surašinėtojai Lietuvoje baigė savo darbą. Statistikos departamentas skelbia, kad iki gegužės 5 d. vykusios gyventojų apklausos metu buvo surašyta 1,7 mln. gyventojų ir apie 900,000 būstų. Surašyta apie 80 proc. antrame surašymo etape planuotų surašyti gyventojų. Kartu sudėjus ir susirašiusius internetu, surašytų gyventojų skaičius gegužės 5 d. siekė 85 proc.

Išankstiniais surašymo duomenimis, Lietuvos gyventojų skaičius nesiekia 3 milijonų. Daugiau nei 4,000 būstų gyventojai atsisakė dalyvauti surašyme, į daugiau nei 15,000 būstų surašinėtojai išvis nebuvo įleisti. Paskelbus Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą, 1991 m. kovo 11 d. Lietuvoje gyveno daugiau kaip 3,7 mln. žmonių.

Netekome aktorės Rūtos Staliliūnaitės

Vilnius (ELTA) – Eidama 74-uosius metus mirė ilgametė Kauno valstybinio dramos teatro aktorė, Nacionalinės premijos laureatė Rūta Staliliūnaitė. Tris kūrybingiausius savo gyvenimo dešimtmečius viena garsiausių Lietuvos aktorių vaidino Kauno dramos teatro scenoje. Čia sukūrė ir legendinę Barborą Radvilaitę režisieriaus Jono Jurašo to paties pavadinimo spektaklyje pagal Juozo Grušo pjesę ir Noros vaidmenį Henriko Ibseno „Noroje“. Prieš 18 metų netikėtai savo noru palikusi didžiąją sceną, R. Staliliūnaitė savo talento gerbėjams pasirodė vakaruose, dalyvavo literatūros ir muzikos projektuose, Pažaislio muzikos festivalyje, o 2006 m. V. Valašino kvietimu Kauno menininkų namų spektaklyje „Paskutinis kavalierius“ sukūrė senutės Adėlaidės vaidmenį. R. Staliliūnaitė gimė 1938 m. sausio 21 d. Šiauliuose. Mokėsi Kėdainių rajono Krakių vidurinėje mokykloje, Kauno J.Gruodžio muzikos mokykloje, studijavo aktorinį meistriškumą tuometinėje Lietuvos valstybinėje konservatorijoje (dabar Lietuvos muzikos ir teatro akademija). 1963–1993 m. buvo Kauno valstybinio dramos teatro (KVDT) aktorė. R. Staliliūnaitės kūrybinėje biografiijoje – apie pusė šimto vaidmenų, daugelis jų – pagrindiniai, tapę ryškiais Lietuvos teatro istorijoje. Iki garsiausių savo vaidmenų – Barbaros Radvilaitės ir Noros 1972 m. – sukūrė dvi dešimtis vaidmenų Henriko Vancevičiaus, J. Jurašo ir kitų režisierių spektakliuose. Vėliau Kaune dirbusių režisierių Jono Vaitkaus ir Gyčio Padegimo spektakliuose irgi tapo viena iš

A. a. Rūta Staliliūnaitė. **ELTA** nuotr.

pagrindinių aktorių. Yra vaidinusi ir kine bei televizijoje sukūrė išimtinus vaidmenis kino filmuose „Mažoji išpažintis“, „Nesėtų rugių žydėjimas“, „Amerikoniškoji tragedija“, populiariuose televizijos serialuose „Turtuolis vargšas...“, „Čia mūsų namai“ ir kt. Už iškiliausius vaidmenis teatre sovietmečiu pelnusi Nusipelnusios artistės vardą ir Valstybinę premiją, 1998 m. apdovanota teatro „Kristoforo“ prizų, Vyriausybės meno premija, Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordinu, 2001 m. suteiktas Kauno „Metų menininkės“ vardas, 2004 m. tapo Kauno miesto garbės piliete. Šiemet už viso gyvenimo nuopelnus Lietuvos teatrui apdovanota Auksiniu scenos kryžiumi.

JAV siekia suduoti „mirtiną smūgį“ teroristų tinklui „al Qaeda“

Washington, DC (BNS) – JAV prezidentas Barack Obama pareiškė, kad Osama bin Laden sunaikinimas ir jo slaptavietėje rastas didelis kiekis svarbios informacijos suteikia Jungtinėms Valstijoms galimybę suduoti „mirtiną smūgį“ tarptautiniam teroristų tinklui „al Qaeda“. Duodamas interviu televizijos CBS naujienų laidai „60 Minutes“, B. Obama sakė, kad svarbi informacija gaunama iš kompiuterių, paimtų iš „al Qaeda“ vadovo buveinės. JAV vadovas, kuris Pakistane surengto ryžtingo specialiųjų pajėgų puolimo prieš O. bin Laden eigą stebėjo iš Operatyvinių pasitarimų kabineto Baltuosiuose rūmuose, sakė, jog „prireiks laiko“, kol bus panaudoti visi gauti duomenys. „Tikimės, kad ji mums suteiks žinių apie kitus teroristus, kurių ilgą laiką ieškojome; kitų svarbių duomenų“, – sakė B. Obama. JAV pareigūnai gali rasti duomenų apie rezgamus sąmokslus, at-

skleisti „al Qaeda“ veiklos ir ryšių būdus, pridūrė prezidentas. „Dabar turime galimybę pagaliau įveikti ‘al Qaeda’, bent jau tame pasienio regione tarp Pakistano ir Afganistano“, – sakė jis. B. Obama pagyrė šį puolimą įvykdžiusią JAV Karinio jūrų laivyno specialiųjų pajėgų (SEAL) komandą. Dėl įvykių Abotabade, kur gegužės 2 d. Amerikos specialiosios paskirties dalinio kariškiai sunaikino tarptautinio teroristinio tinklo „al Qaeda“ vadeivą, JAV prezidentas atšaukė anksčiau planuotą kelionę į Pakistaną. Abotabade sunaikinus ilgai ieškotą „al Qaeda“ vadeivą, JAV administracija ėmė daryti Islamabadui smarkų spaudimą, reikalaujama geriau kovoti su ekstremizmu. Be to, Washington leido Pakistano valdžiai suprasti, kad kruopščiai ištirs priežastis, kodėl O. bin Laden taip ilgai nebaudžiamas gyveno šios šalies teritorijoje. šiam viršūnių susitikimui pirminkaujantis Turkijos prezidentas Abdullah Gul. Jis taip pat paragino organizuoti kitą konferenciją įpusėjus šios programos įgyvendinimui 2015 m., siekiant aptarti jos eigą. Šioje konferencijoje tariamasi dėl naujosios Stambulo veiksmų programos, pernai nustojus galioti anksčiau Briuselio planui. Prie mažiausiai išsivysčiusių valstybių priskiriamos šalys, kuriose statistinio gyventojų bendros metinės pajamos neviršija 745 dolerių. Šiai grupei priklauso 33 Afrikos ir 14 Azijos šalių, taip pat Haitis. Pastaraisiais mėnesiais pasaulyje pastebimai didėjo maisto kainos, todėl kai kuriose neturtingose šalyse kilo ekonominių ir socialinių krizių. Ši problema yra viena iš pagrindinių, kurias svarstys konferencijoje dalyvaujantys vadovai. MIV gyventojų ekonominė veikla sudaro tik apie vieną procentą pasaulio komercinės apyvartos. JT šias konferencijas organizuoja kas dešimt metų. bantys Libijoje ir negalintys grįžti į savo gimtąsias šalis, pareiškė Italijos užsienio reikalų viceministras Alfredo Mantica. Jis konkrečiai minėjo sudaniečius, etiopus, eritriečius ir somaliečius. A. Mantica paragino Europos Sąjungą (ES) imtis spresti šią problemą. Vien tik savaitgalį Italijos Lampedūzos saloje išsilaipino 2,000 pabėgėlių iš Libijos. Tuo tarpu pabėgėlių srauto iš Tuniso, anot A. Mantica, beveik neliko. Po to, kai Italija ir Tunisas balandžio 5 d. pasirašė sutartį dėl aktyvesnės Tuniso pakrantės kontrolės ir pabėgėlių išsiuntimo, srautas esą „greitai sumažėjo“. Po politinio perversmo Tunise tūkstančiai pabėgėlių iš ten atvyko į Italiją, daugelis jų tikėdamiesi vykti į kitas ES šalis.

Stambule vyksta neturtingiausių valstybių viršūnių susitikimas

Stambulas, (BNS) – Stambule vyksta Jungtinių Tautų (JT) organizuotas 48 mažiausiai išsivysčiusių valstybių (MIV) konferencija, kurioje tariamasi dėl naujo dešimties metų plano, turinčio padėti ištraukti iš skurdo šias šalis. „Investavimas į MIV gali suteikti postūmį, kuris padės išjudinti ir palaikyti pasaulio ekonomikos atsigavimą bei stabilumą“, – konferencijos atidaryme pareiškė JT generalinis sekretorius Ban Ki-moon. „Tai – ne labdara, o protinga investicija“, – pabrėžė jis. Ban Ki-moon pažymėjo, jog būtina remti MIV žemės ūkį, kuris yra apie 70 proc. šių šalių gyventojų pragyvenimo šaltinis. Atidarymo iškilmėse dalyvavo Europos Komisijos pirmininkas Jose Manuel Barroso, tikimasi, kad į Stambulą atvyks ir Irano prezidentas Mahmoud Ahmadinejad. „Stambulo veiksmų programa turėtų pakeisti milijardo žmonių, gyvenančių mažiausiai išsivysčiusiose valstybėse, gyvenimą“, – pabrėžė

NATO Libijoje sunaikino 32 ginklų sandėlius

Tripolis (ELTA) – NATO naikintuvai gegužės 8 d. Libijoje surengė 64 oro antskrydžius ir sunaikino 32 Muammar el Gaddafi lojalių pajėgų ginklų sandėlius. Po to, kai kovo 21 d. perėmė vadovavimą operacijai Libijoje, NATO į šios šalies oro erdvę 5,822 kartus siuntė lėktuvus. NATO laivai Viduržemio jūroje patikrino 864 krovininius laivus, kurie buvo įtariamai gabenantys į Libiją ginklus. M. el Gaddafi pajėgos nuo vasario aršiai kaunasi su opozicija, kuri reikalauja ilgamečio diktatoriaus atsistatydinimo. Sukilėlius, kurie kontroliuoja teritorijas šalies rytuose, remia Vakarų valstybės. Tuo tarpu dėl besitęsiančių neramumų Libijoje Italijos vyriausybė tikisi 50,000 pabėgėlių iš šio šalies. Tai pirmiausiai yra afrikiečiai, dir-

ŠVENTADIENIS

3 šv. Velykų sekmadienis

Gyvenimą dovanojantis tikėjimas

RYTIS GURKŠNYS, SJ

„...kad tikėtumėte, jog Jėzus yra Mesijas, Dievo Sūnus, ir tikėdami turėtumėte gyvenimą per jo vardą“
/Jn 20, 31/.

Kiekvienu sunkmečiu, kai nematome ir neįsivaizduojame Dievo artumo ir jo veikimo, jis pasilieka su mumis ir dovanoja mums gyvenimą. Tuomet turime tvirtai bei drąsiai eiti ir kovoti, žinodami, kad esame visatos Valdovo nuostabiai sukurti. Turime kartoti: „Dievas darbuojasi mano gyvenime, nors ir nematau jokio pasikeitimo... Mano sūnus nutolęs nuo Bažnyčios. Tačiau žinau, kad mano šeima tarnaus Viešpačiui... Mano finansai nedidėja. Tačiau žinau, kad Dievas reikiamu laiku pakeis viską mano gerovei tam, kad turėčiau kuo paremti kitus.“ Kai pasirenkame tokią tikėjimo mąstyseną, tuomet leidžiame Dievui veikti ir parodyti savo galią ir gerumą.

(...)

Jei tikime, kad visatos Kūrėjas ir Valdovas veikia mūsų gyvenime, sutinkame žmogų, kuris pasiūlo mums naują darbą, surandame idėją, kuri pakeičia mūsų gyvenimą, sutinkame savo gyvenimo draugą, apie kurį jau seniai svajojome. Dievas gali nematomai darbuotis dešimt ar daugiau metų. Ir vieną dieną viskas staiga pasikeičia mūsų gerovei. Jei norime, kad vyktų stebuklai, turime sukurti tam tinkamą erdvę. Kasdien pasilikdami tikėjime artėjame prie neįtikėtinų dalykų gyvenime. Mūsų nusi-teikimas turi būti toks: „Tikiu, kad reikiamu laiku įvyks tai, ko prašau. O kol tai įvyks, aš esu ramus, atsipalaidavęs ir toliau džiaugiuosi savo gyvenimu.“

Kartais iš manęs žmonės juokiasi, matydami, kad aš visur esu atsipalaidavęs. Matydami mano judesius per pamaldas, per pamokslus, per paskaitas, jie stebisi mano ramybe. Kartą po tylos rekolekcijų vienas jėzuitas man pasakė: „Ryti, tu atrodei kaip Buda. Ne tik šukuosena ir veidas. Tavo šypsena, tavo ramybė, tavo atsipalaidavimas per visas rekolekcijas rodė, kad tu buvai kitoks negu visi.“ Kiti sako: „Ryti, turi didelių planų, vedi daug mokymų. Paprastai tokie žmonės turi daug darbo, rodo daug susirūpinimo ir streso. Bet tu toks atsipalaidavęs, ramus ir neskubantis. Kaip tau pavyksta ramiai pasiekti tai, ko sieki?“ Turime padaryti tai, kas nuo mūsų priklauso. Turime ramiai ir ištvėringai darbuotis, džiaugtis gyvenimu. Ne-reikia be reikalo švaistyti jėgų ir laiko skubant ar nerimaujant. Reikia ištvėrmės ir nuoseklumo darbe ir tikėjime. Jei greitai bėgame pradžioje, prarandame daug jėgų, kurių reikia ilgose lenktynėse. Tolygiai

paskirstydami jėgas galime toliau nubėgti.

Taigi neturėtume būti persitempę, kupini streso, nerimo, baimių. Dievas viską puikiai tvarko: „Žinau, kad Dievas jau sprendžia šią problemą. Žinau, kad jis turi išeitį. Žinau, kad jis darbuojasi mano gerovei. Jis mane ne tik išgelbės, bet ir pakylės.“ Labai prasminga matyti Dievo buvimą ir veikimą visuose dalykuose.

Tikrai daugelį aplanko mintys: „Kas bus, jei prarasiu darbą, jei nesugebėsiu susimokėti paskolos, jei prarasiu namą, jei nebegalėsiu remti vaikų, jei nebegalėsiu pasikelti iš lovos...“ Tuomet turime prisiminti, kad Dievas visada su mumis. Jis turi be galo daug sprendimų net ir pačiomis sunkiausiomis aplinkybėmis. Kai įsiklausome, išgirstame Dievo balsą. Tai jis mums kalba. Jei esame atidūs, galime pastebėti Dievo gerumą mažuose dalykuose. Tai jis paslaptingai darbuojasi.

Du jauni tėvai pasakojo apie savo trejų metų dukrą, kuri netikėtai iške-liavo pas Viešpatį. Ji gimė su sunkia liga. Ji negalėjo pasikelti iš lovos, tu-rėjo būti slaugoma ištisą parą. Jie ne-galėjo jos palikti vienos. Tėvai sun-kiai vargo ir kentėjo kartu su ja. Pas-kutinėmis savaitėmis ji prarasdavo sąmonę ir vėl atgaudavo. Bet pačią paskutinę akimirką ji jiems nusišyp-sojo ir pasakė: „Žiūrėk, tėveli, žiū-rėk, mamyte, Jėzus sako: ‘viskas ge-rai, ateik.’“ Ji užmerkė akis ir pas-kutinį kartą įkvėpė. Net ir pačią sun-kiausią akimirką Dievas visada su mumis. Jis čia pat. Jis arčiau negu pats artimiausias žmogus. Jis su mu-mis ir džiaugsmo, ir skausmo aki-mirką. Be jo mes negalėtume išlai-kyti savo gyvenimo savo pastango-mis net vieną minutę. Jis nuolat do-vanoja mums gyvenimą.

Dievas tikrai turi ir dovanoja patį geriausią gyvenimą mums. No-riu jus padrašinti. Paveskime savo planus, tikslus, svajones Dievui. Kai pasitikime Jo vedimu, leidžiame Jam tvarkyti savo gyvenimą. Jis mus pri-pildo didesnės ramybės, vilties ir stiprybės. Tuomet dar labiau tikime, kad su jo pagalba viskas bus gerai. Tuomet dar labiau pastebime, jog tikrai esame palaiminti. Tuomet pri-imame gyvenimą, kurį Dievas mums dovanoja.

Sutrumpinta

Rytis Gurkšnys, SJ – pirmasis Lietuvoje vadovų ugdytojas ir organi-zacinės elgsenos magistras. Eina rek-toriaus pareigas Kauno jėzuitų baž-nyčioje.

Bernardinai.lt

Gyvenimo nuotrupos JUSTINAS PIKŪNAS

Nr. 12

Ne visiems galėdavau atsakyti taip. Darbų gausa semestrų ir moks-lo metų pabaigoje neleido visur daly-vauti ar pakankamai ilsėtis. Nors troškau visą Lietuvą pažinti, nebuvo pakankamai laiko ilgoms kelionėms po Lietuvos istorines vietas, miestus, miestelius, kaimus ir pilis.

1999 m. VDU švenčiant 10 metų atkūrimo sukaktį jo veikloje dalyva-vusiems buvo įteikiami žymenys ir pažymėjimai. Nors žinojau, kad ir man kas nors bus įteikta, nėjau į tą minėjimą, nes nenorėjau jokių pažy-mų gauti. Užtat VDU ta proga su-rengtoje knygų parodoje dalyvavau, nes knygos man brangesnės už auksą ir titulus. Kai kitais metais sugrįžau į VDU, mane pasikvietė dekanas ir prašė priimti sidabro žymenį ir pa-žymėjimą būsimame VDU senato po-sėdyje. Atsižvelgiau į jo nurodytas priežastis ir išreikštą didelį norą, kad dalyvaučiau, todėl VDU medalį ir pažymą už nuopelnus priėmiau Senato posėdyje.

Nepasinaudojau New York bei kitų mokslo institucijų kvietimais tapti jų nariu ir prisidėti prie akade-minės veiklos. Toks jau mano būdas – nekopti per aukštai ir nerinkti me-dalių, išskyrus tuos atvejus, kur ko-kybiškai einamos pareigos reikalavo atsiliepti. Neieškojau progų fotogra-fuotis su įžymiais asmenimis ar gru-pėmis. Vis dėlto per ilgą mano aka-deminį gyvenimą susikaupė šis tas, nes taip reikėjo esant profesoriumi pusšimtį metų ir aktyviai dalyvau-jant lietuvių ir amerikiečių instituci-jų bei organizacijų veikloje. Dažnai man atrodė, kad dėmesio, pripažini-mų ir pagyrimų iš universitetų ad-ministracijos ir studentų organizaci-jų gaudavau per daug. Buvau jautrus studentų poreikiams, buvau jautrus ir savo vidiniams išgyvenimams. Kun. dr. Antanas Paškus mane taip yra apibūdinęs: „Stebiuosi, Justinai, Paties energija, ištvėrme ir gebėjimu taip sėkmingai šviesti Lietuvos stu-dentiją, ruošiant būsimus psicholo-gus.“

Aktyviai dalyvaudamas kovoje už Lietuvos laisvę ir nepriklausomy-bę, esu parašęs spaudai keliasdešimt laiškų. Rašiau valstybių, Jungtinių Tautų ir tarptautinių organizacijų vadovams, Europos ir Amerikos spaudai, kalbėjau įvairiuose suva-žiavimuose, viešai ir privačiai. Gavau atsakymus, kurie teikė džiaugsmą, kiti – nuvylė. Kartais sunku buvo gir-dėti diplomatų ar profesorių mintis, kad Lietuva yra per maža būti ne-priklausoma, arba kad mažos tautos sukelia daug painiavos tarptautinėje plotmėje. Argumentavau prieš tai: juk pasaulyje yra daug mažesnių tau-tų, kurios yra nepriklausomos, reikš-mingos ir teigiamai vertinamos tarp-tautinėje veikloje, aiškinau, kad isto-riškai Lietuva yra buvusi šimtme-čiais viena iš didžiausių Europos valstybių. Ji sugebėjo atlikti nepa-mainomą vaidmenį sulaikant rusų veržimąsi į Vakarus, vokiečių – į Ry-tus, totorių ir turkų – į Pietų Europą.

Nepavykę projektai

Dėl įvairių priežasčių dalis ku-riamų projektų sužlugo. Vienas tokių

– „Amerikiečiai už Lietuvos laisvę“. Pats sudariau Michigan tarybą, į kurią įėjo: Irene Ambrose, Theodore Andrus, Robert Boris, Jeffrey D. For-man, MD, James J. Freer, EdD, Stan-ley R. Strasius, MD ir aš pats. Į Vyk-domąją valdybą – Eleonora Grigaitis ir Vida Meilus. Nors mano parengti veiklos principai buvo priimti, dar-bai nepajudėjo. Valdyba net ir aukų rinkimo vajaus nepaskelbė. Aš šiam naujam dariniui negalėjau ryžtin-giau vadovauti, nes tuoju po valdy-bos sudarymo išvykau į Lietuvą dėstyti psichologiją. Vis dėlto per tą porą „neveiklos“ metų Regina Pikū-nienė savo pastangomis ir pinigais sudarė ir pasiuntė į Lietuvą apie 20 siuntinių. Uoliai prie to prisidėjo Tadas ir Genė Baužai. Kodėl ši veikla buvo greitai nutraukta? Nors buvau jos sumanytojas, bet po metų pajau-čiau, kad naujai tarybai veikti nė-ra rimtos priežasties. Juk buvo BALF’as, Lietuvos vyčiai ir kitos šal-pos organizacijos, kurios gana grei-tai išplėtė šią darbų sritį.

Tuo metu Lietuvos šalpa buvo labai reikšminga, nes žmonėms labai trūko rūbų, batų, ypatingai vaikams ir paaugliams. Vyrai, net ir moterys, vaikščiodavo vilkėdami senus be-spalvius drabužius. Tuo metu už do-lerį buvo mokama apie 4 Lt. Pasak vieno turistų, „už vieną dolerį gali-ma nusipirkti butelį šampano“. Taip, buvo galima, visą dešimtmetį doleris turėjo didelę perkamąją galią. Šian-dien už dolerį mokoma gerokai ma-žiau, bet ir lito vertė žymiai suma-žėjo.

1970 m. kilo mintis suorganizuoti lituanistikos studijas UD. Po ilgokų pasitarimų su Mokslių ir menų fakul-teto dekanu dr. John Mahony, jis su-tiko remti šį projektą, jeigu bus su-rasta bent 10 naujų studentų. Buvo tikėtasi lietuvių kalbos ir lietuvių li-teratūros kursų pradėti 1972 m. vasarą. Buvo atrasti ir du dėstytojai. Tikėtasi, kad dar keli studentai prisi-jungs iš to paties fakulteto. Surinko-me minimumą. Bet problema buvo ta, kad kandidatų lietuvių kalbos pa-žinimas buvo labai nevienodas. Ne-buvo ir patikinimo, kad visi, atėjus laikui, užsiregistruos. Todėl projek-tas žlugo dėl kandidatų studijuoti lituanistiką stokos.

Prieš sudarant 1992 metų Lietu-vos Konstituciją, gavau jos ankstyvą kopiją. Mano darbas buvo ją papil-dyti, nes buvo ir tuščių vietų. Pažadė-jau Grigarui tai padaryti ir, ribotam terminui esant, vieną antrą sekciją užpildžiau, kitas papildžiau savo ži-niomis. Su Konstitucijos papildy-mais Grigaras išvyko į Lietuvą. Grį-žęs tvirtino, kad jo brolis juos perda-vė Sąjūdžio veikėjams. Vėliau skaity-damas Seimo patvirtintą Konstituci-ją, nesuradau savų papildymų, todėl šį projektą laikau nepavykusiu.

Darbų gausa Tėvynėje

Su sūnumi Justu Vytautu ir žmona Regina keliavau į Lietuvą 1991 m. vasarą. Tuo metu kraštą dar min-džiojo rusų tankai ir stambūs ka-riuomenės daliniai, o pinigai buvo rubliai.

Bus daugiau.

Apsilankykite internetinėje svetainėje
www.draugas.org

SVEIKATA

Ką daryti su protiškai pavojingais žmonėmis?

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

Istatymai leidžiami žmonių teisėms apsaugoti. Protinės sveikatos srityje irgi yra atitinkami įstatymai. Nors kiekviena JAV valstija turi savo įstatymus, bet juose yra ir daug panašumų, tad tam tikras apibendrinimas įmanomas. Vis besikeičiantys protinės sveikatos įstatymai ne tik palengvina patekimą į ligoninę, bet ir labiau apsaugo paciento pilietines teises. Įstatymuose pabrėžiama, kad priėmimas į ligoninę yra medicininis sprendimas. Joks pacientas nepraranda savo pilietinių teisių vien todėl, kad yra priimtas į ligoninę. Tokios teisės gali būti laikinai sustabdytos ar atimtos tik atskiru teismo sprendimu. Įstatymas pabrėžia, kad ligoninės neturi būti naudojamos kaip daboklės nepageidautinus asmenis atskiriant nuo visuomenės.

Asmuo prieš savo norą gali būti uždarytas į ligoninę tik tuo atveju, jeigu jis yra pavojingas savo ar kitų žmonių saugumui arba jeigu jis nesugeba pasirūpinti savo gerove. Ši įstatymo dalis užkerta kelią priverstiniam uždarymui ligoninėje nepavojingų, nors ir protiškai sergančių asmenų. Net ir sunkiai sergantieji negali būti prievarta uždaryti, kol nebus įrodyta, kad jie yra pavojingi sau ar kitiems, arba kad jie nebegali prisiziūrėti. Pavyzdžiui, seneliai vien dėl savo keistoko elgesio negali būti prieš savo valią paguldyti į ligoninę.

Skatinamas savanoriškas įsirašymas ligoninėn. Taip yra lengviau ir patekti ir, laikui atėjus, išeiti. Pagal įstatymą, savanoriškai įsirašęs pacientas negali būti ligoninėje išlaikytas ilgiau kaip keletą dienų po jo pareiškimo, kad jis nori ligoninę aplėisti. Kitas savanoriško įsirašymo būdas – taip vadinamas neformalus priėmimas – iš paciento nereikalauja jokio išpareigojimo. Pareiškęs norą, pacientas dar tą pačią dieną gali ir išeiti. Neformalus įsirašymas ligoninėn ypač patartinas asmenims, kurie nuoširdžiai siekia pagalbos, yra pakankamai išvalgūs dėl savo sunkumų, bet kurie nenori ligoninėje likti tam tikrą dienų skaičių.

Į ligoninę galima patekti ir priverstinai, bet tada reikia gydytojo liudijimo. Tokiu atveju per parą pacientas turi būti patikrintas psichiatro. Jeigu randama, kad pacientui protinio gydymo nereikia, jis turi būti tuoj pat paleistas. Kai kuriose valstijose reikalaujama dviejų gydytojų patikrinimo ir sutarimo. Esant nesutarimui, pvz., Michigan valstijoje, reikia dar ir trečios nuomonės. Kaip jau minėta, protinio gydymo reikalingumas griežtai apibrėžtas kaip paciento pavojingumas sau ar kitiems arba jo nesugebėjimas prisiziūrėti, rūpintis savo gerove. Įstatymuose dažnai pasisakoma prieš priverstinį uždarymą asmenų, kurie, nors ir būdami savotiški, keistoki ar

nervuoti, dar sugeba pusėtinai funkcionuoti.

Priverstinio uždarymo atveju įstatymuose numatyta keletas apsaugų. Kai kur per dvyliką valandų naujai priimtam pacientui turi būti pranešta, kad jis turi teisę reikalauti teisinio ištyrimo. Per parą ligoninė turi pranešti vietiniam teismui ir artimiausiai giminei apie paciento priėmimą. Šalia to, pacientas gali reikalauti, kad apie jo patekimą į ligoninę būtų pranešta dar dviem jo nurodytiems asmenims. Taip pat pacientas turi teisę pasinaudoti telefonu bent du kartus ir su bet kuo susisiekti. Per penkias dienas teisėjas turi susisiekti su pacientu ir jam asmeniškai išaiškinti jo pilietines teises ir apie galimybę turėti savo patarėją. Nesant rimtos priežasties, teisėjas gali įsakyti pacientą tuoj pat paleisti.

Išimtinu, nepaprastu atveju asmuo gali būti prieš savo norą paguldintas į ligoninę ir be gydytojo raštinio liudijimo, bet tik vienai parai. Norint pacientą išlaikyti daugiau negu parą, reikia tuoj pat gauti gydytojo raštinį liudijimą. Įstatymas reikalauja, kad toks priėmimas būtų tikrai išimtinis ir būtų naudojamas tik pacientui esant sau ar kitiems pavojingu, bet nerandant gydytojo. Įstatymai pabrėžia, kad nėra pateisinamas paciento uždarymas daboklėn patogumo ar panašiais sumetimais. Priverstinis uždarymas į ligoninę daugiau negu keletai dienų, nors ir su gydytojo liudymu, galimas tik teismo sprendimu. Teismo sprendimas galioja ne ilgiau nei vieneri metai. Ne rečiau, kaip kas keletą mėnesių kiekvienas pacientas yra apžiūrimas, ar tolimesnis gydymas jam reikalingas. Pacientui nesutinkant su pasiūlymais, jis turi teisę reikalauti teisinio įvertinimo.

Teisę siųsti ir gauti laiškus ar naudotis telefonu, esant ligoninėje, paprastai paliekama nesuvaržyta. Išskyrus išimtinis ir visiškai pateisinamus atvejus, laiškus cenzūruoti draudžiama. Tačiau laišškai savo advokatui, gubernatoriui ir kai kuriems kitiems valdžios pareigūnams niekada negali būti atplėšiami. Tikimasi, kad dabartiniai įstatymai palengvins ypač savanorišką patekimą ligoninėn ir tuo paspartins patį gydymą. Didžiulė dauguma protinių pacientų kreipiasi pagalbos savanoriškai ir gydymą gauna nebūdami ligoninės pacientai.

Prieš sprendžiant, koks ligoninėn patekimo būdas yra tinkamiausias, pirmiausia reikia iširti ir nuspręsti, ar iš viso į ligoninę reikia važiuoti. Uždarymas ligoninėn ne visuomet yra reikalingas ar naudingas, nors ir pravartu žinoti, kas darytina, jeigu kitos išeities nebūtų. Šiame rašinyje duota informacija yra skirta bendram susigaudymui. Smulkesnius ir gyvenamąją vietovę atitinkančius nurodymus galima gauti kreipiantis pas savo gydytoją arba į protinės sveikatos centrą.

Romualdas Kriaučiūnas – klinikinis psichologas, 2005 m. gavęs JAV LB Kultūros tarybos Žurnalistikos premiją už ilgalaikį darbą žiniasklaidoje.

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
Valandos susitarus

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Birutė V. Kožičienė, gyvenanti Daytona Beach Shores, FL, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir prie mokesčio pridėjo 50 dol. auką. Nuoširdžiai Jums dėkojame.

Algis Vedeckas, gyvenantis Massapequa, NY, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. auką. Labai Jums ačiū, kad mus remiate.

Brian J. Simnick, gyvenantis Cedar Lake, IN, a. a. kun. John Velutis prisiminimui, paaukojo 100 dol. Nuoširdžiai dėkojame už dosnią auką.

Aldona Iannace, gyvenanti Natick, MA, pratęsdama metinę „Draugo“ prenumeratą paaukojo laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti 50 dol. Tariame nuoširdų aciū.

Antanina Šalčius, gyvenanti Manchester, CT, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė mums 50 dol. auką. Nuoširdžiai aciū.

Dana G. Maciūnas, gyvenanti San Diego, CA, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir prie mokesčio pridėjo 50 dol. auką. Nuoširdžiai Jums dėkojame.

ATLANTIC Express Corp. 1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight
Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export
Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Small Packages
Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

Air Freight
Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Trucking
Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

SPA Constantine
Massage Therapist, Esthetician
& Nail Tech needed. Call Penny
at 708-805-2696

Kviečia vasaros kursai „Refresh in Lithuania”

LORETA TIMUKIENĖ

Išėjimai ir sugrįžimai yra esminiai daugelio šiuolaikinių tautų bruožai. Lietuva – ne išimtis, mūsų šalis jau ne pirmą šimtmetį išgyvena emigracijos bangas. Jos tai kyla, tai vėl atslūgsta. Lietuviai yra pasklidę po pačias įvairiausias pasaulio šalis. Gausėjanti išeivija tapo svarbia mūsų šalies tautos gyvavimo erdve. Tai kartu reiškia ir stiprėjanti tapatybės klausimą, kuris verčia suvokti, kad šiandien lietuviai gyvena ne tik valstybėje prie Baltijos ir prie Nemuno.

Galimybė pažinti Lietuvą ją pamilusiems

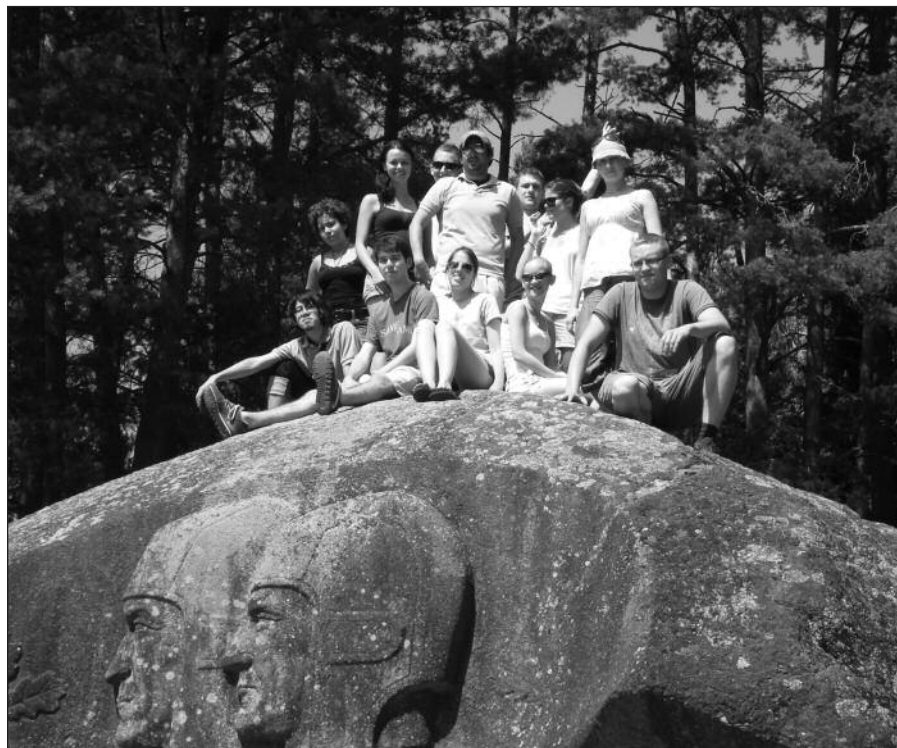
Toks suvokimas ir skatina burtis draugėn po pasaulį išsibarsčiusius lietuvius, suteikiant jiems galimybę tvirčiau pajusti savo tapatybę, geriau pažinti savo gimtinę, jos istoriją, kultūrą, išmokti kalbą. Tam skirti įvairūs kursai, mainų, stažuotų programos. Šįkart pristatome vasaros kursus „Refresh in Lithuania”, skirtus už Lietuvos ribų gyvenantiems lietuviams, norintiems atgaivinti savo ryšį su Lietuva bei lietuvišku mu ir patobulinti savo lietuvių kalbos žinias.

Tokie kursai pirmąkart buvo surengti praėjusių metų liepos mėnesį Vytauto Didžiojo universitete (VDU). Mintis surengti vasaros kursus tik lietuviškos kilmės asmenims, gyvenantiems už Lietuvos ribų, kilo Lietuvos išeivijos instituto vadovui, VDU profesoriui Egidijui Aleksandravičiui. Pasak profesoriaus, tai yra originalus, kitų universitetų (išskyrus Airijos) menkai apčiuopas veikimo kelias, atliepantis tolimesnės ateities iššūkius, leidžiantis spėti didelę bendrą naudą ir verčiantis VDU būti šiame kelyje pirmuoju.

Šį sumanymą ėmėsi įgyvendinti VDU kartu su Lietuvos išeivijos institutu. Tai yra akademinio pobūdžio kursai, kuriuose didelis dėmesys skiriamas dalyvių supažindinimui su Lietuvos ir išeivijos istorija, kultūra, tradicijomis, mokoma lietuvių kalbos. Akademinę kursų dalį papildo kultūrinė-pažintinė programa.

Vasaros kursų vadovė Vida Bagdonavičienė sako, kad vasaros kursų tikslas – sudaryti galimybę išvykusiems, o gal užsienyje gimusiems ar net be jokios „giminystės ryšio” pamilusiems Lietuvą žmonėms pa-

žinti ją. Pasak jos, „Refresh in Lithuania” kursai sukurti norintiems pajausti ir pamatyti kasdieninį mūsų šalies gyvenimą, kurio nemato turistai. Po lietuvių kalbos pamokų organizuojamos pažintinės išvykos – tai langas į Tėvynę, kurią, tikimasi, kursų dalyviai atras sau iš naujo, kiekvienas įvertindamas per savo patirtį.

Karolinos Presniakovaitės nuotr.

Vasaros kursai „Refresh in Lithuania” užpildo vieną, tačiau ne vienintelę, universiteto, kaip akademinį išeivijos namų, nišą. Jie yra sudedamoji Pasaulio lietuvių akademijos (PLA) – programos, apimančios vasaros stažuotes, vasaros kursus ir nuotolinius lietuvių kalbos mokymus, dalis. Atrodo, neblogai sekasi įgyvendinti kelis PLA projektus – tai kelinti metai kartu su JAV Lietuvių Bendruomene vykdoma Lietuvių išeivių stažuotų programa Lietuvoje (LISS) bei pernai pirmą kartą vykusios VDU stažuotės JAV Lituanistikos tyrimo ir studijų centre Čikagoje.

Nauji kursai „Refresh in Lithuania” bus rengiami 2011 m. liepos 18–30 d. Užsiregistruoti galima iki birželio 1 d. Šią vasarą rengiamuose kursuose didesnis dėmesys bus skiriamas Lietuvos politinei, kultūrinei bei ekonominei ir socialinei padėčiai. Akademinę kursų dalį, kaip ir praeitą vasarą, papildys kultūrinė-pažintinė programa. Kursuose gali dalyvauti visi pasaulio lietuviai.

Daugiau informacijos ir anketa

rasite interneto svetainėse www.pasauliolietuviai.lt ir www.vdu.lt/pla, www.iseivijosinstitutas.lt. Informaciją taip pat teikia projekto vadovė VDU V. Bagdonavičienė, el. p. v.bagdonaviciene@pvt.vdu.lt, ir projekto koordinatore Ingrida Celšiūtė, el. paštas pla@isc.vdu.lt.

Kursų organizatoriai įsitikinę,

kad giminių lankymas ar pavienis „turistavimas” negali atstoti „Refresh in Lithuania” kursų dvasios, kai į paskaitas apie mūsų praeitį, kultūrą, paveldą ir šiandienos naujienas susirenka lietuvačiai iš skirtingų žemynų ir visi pasijunta vienos šeimos vaikais!

„Refresh” komanda ir programa

Praėjusią vasarą surengtuose vasaros kursuose darbavosi ir savo patirtimi dalijosi gausus būrys VDU dėstytojų, studentų bei kitų institucijų svečių.

Ilgametė V. Bagdonavičienės patirtis dirbant Tautinių mažumų ir išeivijos departamente prie LR vyriausybės (dabar – Užsienio reikalų ministerijos užsienio lietuvių departamentas) padėjo drąsiai imtis kursų, skirtų pasaulyje išsibarsčiusiems lietuviams sutelkti, organizavimo. V. Bagdonavičienė, būdama vasaros kursų „Refresh in Lithuania” sumanytoja ir projekto „Pasaulio lietuvių akademija” vadove, rūpinosi ryšių su kursų dalyviais palaikymu, informacijos lietuvių bendruomenėse platinimu ir idėjos sklaida.

Vasaros kursų dalyviai klausė paskaitų, dalyvavo diskusijose. Paskaitas skaitė Mykolas Drunga, prof. E. Aleksandravičius, socialinių mokslų daktarės doc. Daiva Kuzmickaitė ir Violeta Parutis, istorijos mokslų daktarė ir istorinės LR Prezidentūros Kaune darbuotoja dr. Vilma Akmenytė, VDU istorijos katedros lektorė dr. Rasa Varsackytė, VDU etnologijos katedros vedėjas dr. Arūnas Vaicekaskas, doc. dr. Dalia Kuizienė ir doc. dr. Rasutė Žukienė. Paskaitų temos apėmė Lietuvos bei lietuvių migracijos istoriją, šiandieninę išsibarsčiusių pasaulyje lietuvių padėtį, išeivijos kultūrą.

Vasaros kursai buvo suderinti su VDU studentų vasaros praktika. Prieš metus prasidėjusios magistrantūros programos „Migracijos politi-

ka ir diasporos istorija” studentai sėkmingai prisijungė prie vasaros kursų organizavimo ir įgyvendinimo.

Kursų rezultatai

Kaip sako kursų sumanytojai, „Refresh” kursų tikslas yra ne tik sukurti kultūrinę-pažintinę programą, supažindinant dalyvius su Lietuvos istorija, kultūra bei pagilinant jų lietuvių kalbos žinias. Svarbesnis ir galbūt sunkiau įgyvendinamas tikslas yra sutelkti pasaulyje išsibarsčiusius ir Lietuvoje gyvenančius lietuvius į bendrą lietuviško tapatumo aruodą, kuriame peno sau galėtų rasti po pasaulį išsibarstę lietuviai. Tokio pobūdžio kursai yra geras pagrindas, siekiant sutelkti ir pačius pasaulio lietuvių, kurie retai palaiiko ryšius su kitose šalyse išikūrusiais tautiečiais.

Praėjusią vasarą vyko pirmoji kursų „Refresh in Lithuania” sesija, jos metu dalyviai siekė atsakyti į klausimus „Ką reiškia būti lietuviu?”, „Koks yra pasaulio lietuvių tapatumas?”. Jie dalijosi patirtimi, kaip išivaizdavo Lietuvą prieš atvykdam ir koks išpūdis apėmė, pirmą kartą apsilankius Lietuvoje; kokios yra jų šeimų migracijos istorijos, kiek dėmesio lituanistiniam ugdymui buvo skiriama jų namuose ir ką lietuviųybė reiškia žmogui, gimusiam ir užaugusiam už Lietuvos ribų.

Didžioji dauguma apklaustų dalyvių yra JAV lietuvių išeivijos atstovai – vieni glaudžiai su ja susiję, kiti tik dabar pradedantys atrasti savo lietuviškas šaknis, kalbą ir tapatumą. Po vieną dalyvį atvyko iš Brazilijos ir Argentinos. Dalyvių amžius svyravo nuo 18 iki 62, tad tokia gana plati yra ir jų patirčių bei atsiminimų skalė.

Dalis pasikalbėjimų vyko lietuvių, kita dalis – anglų kalba, kadangi daugumos dalyvių lietuvių kalbos žinios buvo nepakankamos sklandžiai kalbėti, nuosekliai ir suprantamai reikšti mintis, tačiau dauguma jų, pasakodami anglų kalba, dažnai įterpdavo po kelis lietuviškus žodžius, kuriuos dažniausiai vartoja savo kasdieninėje aplinkoje: „mano močiutė”, „senelis”, „lietuvių bendruomenė”, „bažnyčia” ir kt. Toks žodžių žaismas – tai tik ledkalnio viršūnė, leidžianti numanyti neišsamią padalintos lietuviškos tapatybės gelmes: „mano gyvenimas buvo padalintas į dvi dalis, dvi kultūras, jau nekalbant apie dvi geografines erdves ar politinius laikotarpius” (Liepa, 25 m., JAV).

Kursų dalyvių pasisakymai leidžia daryti išvadą, kad vasaros kursai Lietuvoje – dar viena galimybė patvirtinti kelių kartų gyvenimo išeivijoje patirtį, jog lietuviu gali būti ir tas, kuris, nors ir negyvendamas Lietuvoje, sielojasi dėl Lietuvos reikalų ir nenutraukia su ja ryšių, kuris, nors nemoka lietuvių kalbos, bet stengiasi jos išmokti, kuris, nors ne visai (ar visai ne) lietuvių kilmės, bet myli lietuviškumą ir Lietuvą dėl jos kultūrinių lobių ar kitų vertingų dalykų.

Straipsnis paruoštas naudojantis leidinio „Vasaros kursai” informacija. Leidinį sudarė Ingrida Celšiūtė, 2010 m. Kaune išleido Išeivijos institutas ir VDU.

Giedrės Milerytės nuotr.

Karališkos vestuvės

Šiemet nekantriai ir su smalsumu Europoje buvo laukiamos net dvejios karališkos vestuvės. Vienos jau įvyko balandžio 29 dieną – su britišku iškilmingumu, karališku elegantiškumu, sekant sena tradicija. Anglijos princas William, vyriausias princo Charles ir princesės Diana sūnus, trečias iš eilės Didžiosios Britanijos sosto įpėdinis, susituokė su paprasta nekilinga mergina Kate Middleton. Lyg kokioje pasakoje Kate įėjo į bažnyčią kaip eilinė piliētė, o išėjo – kunigaikštienė. Medaus mėnesį jaunavedžių pora leidžia gražiausioje, romantiškiausioje Seychelles saloje, esančioje Indijos vandenynė (tarp Indijos ir Afrikos).

Anglijos princas William susituokė su paprasta nekilinga mergina Kate Middleton.

Kitų kilmingų vestuvių laukiama su nemažesniu uolumu ir įkarščiu – šią vasarą liepos 2–3 dienomis Monaco valdovas princas Albert susituoks su taip pat nekilinga, 20 metų už save jaunesne Pietų Afrikos piliete Charlene Wittstock. Dvi dienas truksiančiose iškilmėse tikimasi sulaukti 3,500 svečių iš viso pasaulio. Vyną jaunikis jau užsakė iš Pietų Afrikos. Būsimoji nuotaka – lieknutė it smilga, žavi blondinė, yra savos srities garsenybė. Puiki plaukikė, nors 2000 m. Olimpiniėse žaidynėse nelaimėjo aukso medalio ir atplaukė 6-ta (tačiau savo tėvynėje įvertinta aukso), monakiečių ketinama laikyti niekad nepamiršta antrąja princese Grace (Kelly).

Didžiausias Čikagos dienraštis „Chicago Tribune“ balandžio 17 dieną ta proga išspausdino straipsnį apie karališkas vestuves su 10 pavyzdžių, korespondentų Mark Jacob ir Stephan Bonzkofer manymu, skaitytojams dar visai nežinomų.

Pirmuoju tapo sensacija apie daug rašytą bei plačiai per pasaulį nuskambėjusią Monaco valdovo princo Rainier ir Hollywood kino žvaigždės Grace Kelly santuoką. Kai 1956 m. milijonai žmonių žavėjosi jauno ir gražaus princo piršlybomis žaviai, garsiai bei turtingai aktorei, jo išsakytos mintys paliko visą Kelly šeimą, mandagiai tariant, neįtikė-

tiname apstulbime. Pirmiausia, Grace turėjo nusileisti dėl vaisingumo tyrimo. Po to iš jos tėvo princas pareikalavo 2 milijonų dolerių kraičio, dar prieš jo dukrai tampant princese. „Self made“ milijonierius Kelly, savaimė aišku, įniršo. Išžeidęs jis griežtai atsisakė. Tikta Grace, nors pati nerimaujanti dėl princo šiurkščių reikalavimų, pamėgino tėvą perkalbėti, jį sušvelninti. Minimo straipsnio autorių teigimu, princas laimėjo – gavo stambų kraitį: atrodė, 1 milijoną dolerių susimokėjo pati Grace, o antrą milijoną, kad ir nenoriai, paklojo jos tėvas.

Antruoju pavyzdžiu „išradingi“ žurnalistai prisiminė dabartinio Japonijos imperatoriaus Akihito ir jo žmonos Michiko, dabartinės imperatorienės, santuoką. Kai Akihito buvo dar tik sosto įpėdinis, jis žaisdavo tenisą su tuo metu dailia studente Michiko, paprasta piliete. Abiems aikštelėje mušant sviedinėlį, nelauktai užsimezgė ir neplanuota meilė! 1959 m. būsimo imperatoriaus rodoma meilė ir vedybos su Michiko buvo it iš pasakos atklydusi romantinė istorija. Pasirodo, visų japonų didžiai lauktos imperatoriškos vestuvės su eiseną, visai tautai rodytos per televiziją, didžiausios naudos atnešė TV pramonei. 1958 m. iš viso Japonijoje turėta 1 milijonas TV aparatų, o praėjus dviem mėnesiams po vestuvių – jų būta jau 3 milijonų!

Uolūs „plunksnos graužikai“ nepamiršo paviėšinti Anglijos karalienės Victoria didžiosios meilės savo vyrui princui Albert. Jam jaunam – 42 m. nuo šiltinės mirusiam – ji buvo jau padovanojusi 4 sūnus ir 5 dukras. Anot žurnalistų šmaikščių išvedžiojimų, ji mažiausiai – bent 9 kartus – tikrai galvojo apie Didžiosios Britanijos ateitį!

Ne visos ir suplanuotos vedybos buvo be meilės pėdsakų. Štai Anglijos karalius Charles I savo būsima nuotaką iš Prancūzijos Henrietta Maria sutiko 1625 m., kai ji atvyko iškilmėms į Dover. Ji tebuvo 15 metų pauglė, 10 metų jaunesnė už Charles. Bet meilė metų neskaičiuoja... Gimus meilė juos stipriai surišo. Net karaliaus patarėjai nepatenkinti skundėsi, kad porėlė per daug laiko skiria vienas kitam, viešumoje elgiasi pernelyg meiliai, nemėgsta būti išsiskyrę.

Po to, kai Ispanijos karalius Alfonso XIII ir jo nuotaka princesė Ena iš Battenberg sumainė žiedus sostinėje Madrid 1906 m., vienas vyriškis sviedė gėlių puokštę į jaunavedžius. Puokštėje buvo bomba. Karališkoji pora nenukentėjo, bet žuvo daugiau nei tuzinas nekaltų stebėtojų.

Anglijos karalius Henry VIII buvo visiems gerai žinomas (ne savo geromis savybėmis) sutuoktinis. Sklido kalbos, jog tą dieną, kai jo antrai žmonai Anne Boleyn buvo nukirsta galva, jis mėgavosi puikia medžiokle. Henry su palydovais skubiai raitas nujojo pas Jane Seymour, karalienės Anne „Lady in-waiting“, pasidalyti gerąja naujiena. Kitą dieną įvyko jų vestuvės.

Tarp tų dešimties straipsnyje pateiktų pavyzdžių buvo keletas ir pikantiškesnių, kurių čia neminėsimė. Užtat noriu įterpti savąjį vieną centą apie tėvynėje išgirstą jautrų įvykį.

1935 m. VDU Humanitariniame fakultete Filologijos skyriuje mus, „fukses“, pirmų metų studentes su-

PADĖKA A † A ANTANUI SEREIKAI

mirus, nuoširdžiai dėkoju gerb. kunigui Jauniui Kelpšui už atliktas apeigas bažnyčioje ir kapinėse, diakonui Vytui Paškauskui už maldas koplyčioje.

Dėkoju Šaulių rinktinės vadui Linui Marganavičiui ir šauliui Antanui Vyčiui už pagerbimą koplyčioje.

Ačiū vargonininkei Jūratei Lukminienei, solistei Genovaitei Bigenytei už vargonų muziką ir giedojimą bažnyčioje.

Ypatingai dėkoju Marytei ir Antanui Vyčiams, parėmusiems mane sunkią gyvenimo valandą, taip pat visiems draugams, apsilankiusiems laidotuvių apeigose.

Liūdinti žmona

Velykinė popietė

ZINA BUDGINIENĖ

Balandžio 21 dieną fakultatyvo užsiėmimai Ragainės 2-os vid. mokyklos lietuviškose klasėse prasidėjo kaip įprasta. Mokiniai prisiminė, ką jie visą mėnesį kalbėjo apie Kristaus prisikėlimą – šv. Velykas, buvo pasakojama, kaip lietuviai lietuviškais ornamentais puošė vazas, juostas, margino kiaušinio formos trafaretus, kiaušinius, piešė piešinius parodai velykine tematika.

Krikščioniškos Velykos šiemet sutapo su pravoslavų Velykomis, todėl mokiniams ypač norėjosi sužinoti apie lietuviškas tradicijas ir palyginti, kaip jie švenčia šv. Velykas savo šeimose. Mokiniai išmoktus lietuviškus ornamentus turėjo atlikti ant tikro virto kiaušinio. Įvairiomis spalvomis nudažytus kiaušinius mokytojos atvežė iš Lietuvos, o tądien mokiniai turėjo juos nusimarginti ir nešėti į šventę, nes be velykinio kiaušinio – niekam nevalia į salę įeiti.

Lietuviškais tautiniais drabužiais apsirengusi Velykė mokytoja

Vida Martišauskienė kvietė visus didelius ir mažus, tėvelius ir mokytojus į salę Velykų popietei „Rid rid rid margi margučiai“. Ateinančius pasitiko iš magnetofono sklindančios linksmos lietuviškos vaikiškų dainelių melodijos.

Velykė patikrino, ką mokiniai žino apie atėjusį pavasarį, gamtos nubudimą, gyvybės atsiradimą. Pati daug papasakojo apie šv. Velykų papročius, prietarus šv. Velykų dieną.

Moksleiviai šoko, dainavo, minė mįsles, deklamavo eiles, skaitė ir atliko Velykės paruoštas užduotis, išrinko gražiausius velykinius piešinius parodoje.

Visi vaikai Velykės buvo apdovanoți šokoladiniais kiaušiniiais su laukiančia staigmena viduje. Klasėms Velykė dar padovanojo po maišelį saldinių, kvietė grįžti mokinius į klases ridinėti margučių ir laimėti kuo daugiau saldinių. Po to klasėse vyko margučių ridinėjimo varžybos.

Zina Budginienė – Lietuvos kalbos ir etnokultūros mokytoja.

Velykų šventės akimirkos.

Liucijos Glinskienės nuotr.

jaudino žinia, jog Belgijos karalius Leopold III, atostogaudamas Šveicarijoje, prie Lucerne ežero, vairuodamas automobilį, turėjo avariją, kurioje žuvo jo mylima žmona karalienė Astrid, trijų vaikų motina. Tik prieš vienerius metus jis buvo tapęs karaliumi, tėvui karaliui Albert mirus. Būdamas jaunas šaunus Belgijos įpėdinis princas Leopold svečiavosi švedų sostinėje Stockholm. Viename pokylyje jis sutiko Švedijos sosto įpėdinio dukrą princesę Astrid ir nepaleido jos iš savo rankų – šokdino ją

visą vakarą. Kai netrukus įvyko jų vestuvės, Europoje sklindė kalbos, jog sutuoktuvės karališkos šeimos buvo suplanuotos... Į tai ypač stipriai sureagavo Leopold motina, užtikrinusi, jog šeima nepridėjo nė mažojo pirštelio prie šios santuokos. Jos žodžiais, Leopold iš pirmo žvilgsnio išsimylėjo žaviąją Astrid. Jo didžioji gyvenimo meilė pasibaigė kalnų viršūnėmis nuaidint lūžtančiam tragiškam, kupinam skausmo šauksmui „A-S-T-R-I-D!“

Paruošė Stasė E. Semėnienė

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Socialinių reikalų skyrius Lemonte** gegužės 11 d. 1 val. p. p. maloniai kviečia atvykti į popietę-susitikimą su muziku Faustu Strolia. F. Strolia pasidalins įspūdžiais iš Lietuvos. Matysite vaizdajuostas apie Tauragės muzikos mokyklos vaikų folklorinį ir instrumentinį ansamblį. Susitikimas vyks PLC skaitykloje, šalia Bočių menės.

■ **Prasidėjo registracija į XV pasaulio** lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumą, vyksiantį liepos 3–5 dienomis Kaune ir Vilniuje. Simpoziumas taip pat rengs bendras sesijas su liepos 4–5 d. Vilniuje vyksiančiu Pasaulio lietuvių ekonomikos forumu. Informaciją apie simpoziumą ir dalyvių registraciją galima rasti: www.simpoziumas.lt. Informaciją apie Pasaulio lietuvių ekonomikos forumą galima rasti www.plef.lt

■ **Cicero apylinkės LB metinis susirinkimas** vyks „Kavutės kambaryje“ gegužės 15 d. tuoj po 9 val. r. šv. Mišių Šv. Antano bažnyčioje. Darbotvarkėje valdybos veiklos pranešimai, metinė finansinė ataskaita, naujos valdybos rinkimai, diskusijos, sumanymai, patarimai. Dabartinė valdyba maloniai kviečia visus lietuvius dalyvauti susirinkime.

■ **Moterų klubas gegužės 22 d., po 10:30 val.** r. šv. Mišių Tėvų jėzuitų koplyčioje kviečia ateiti į Jaunimo centro kavinę paskanauti mielinį blyną su na-

mine obuoliene.

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **Kviečiame visus į V. Kudirkos lituanistinės mokyklos** (214 Ripley Pl., Elizabeth, NJ) Atvirų durų dieną, kuri įvyks gegužės 8 d. 9–11 val. r. Po apsilankymo mokykloje 12 val. p. p. kviečiame dalyvauti Šv. Petro ir Povilo parapijos vaikų choro „Varpelis“ ruošiamoje Mamyčių šventėje.

■ **Lietuvos Respublikos generalinis konsulas** New York ir JAV LB New York apygarda gegužės 12 d., ketvirtadienį, 6 val. v. maloniai kviečia į M. K. Čiurlionio 100-osioms mirties metinėms skirtą vakarą. Programoje: M. K. Čiurlionio darbų reprodukcijų ir fotografijų parodos atidarymas, smuikininkės Editos Orlinytės koncertas, dr. Stasio Goštauto pasakaita „M. K. Čiurlionis. Po šimto metų“. Renginyje vyks LR generaliniame konsulate (420 Fifth Ave., 3rd Fl., New York, NY 10018). Apie dalyvavimą maloniai prašoma pranešti el. paštu: ny@urm.lt arba tel. 212-354-7840.

■ **LAUNA/ŠALFASS sporto šventė** vyks birželio 3–5 dienomis Maironio parke, Shrewsbury, MA. Prašoma registruotis el. paštu garsys@gmail.com (Gintas Garsys) arba tel. 508-353-5079. Daugiau informacijos rasite www.salfass.org.

Renginiai Rytinėje pakrantėje

■ **Gegužės 15 d., sekmadienį, 12 val. p. p.** V. Krėvės lituanistinė mokykla Šv. Andriejaus parapijos salėje paskutinį šių mokslo metų koncertėlį skiria mamoms.

■ **Gegužės 15 d., sekmadienį, kviečiamas** JAV LB Centrinio NJ apylinkės visuotinis susirinkimas (tikslų susirinkimo laiką paskelbsime vėliau). Kviečiame visus Centrinio NJ apylinkės lietuvius dalyvauti. Bus pateikta 2010 m. finansinė ir veiklos ataskaita, svarstomi seniūnijų ir kt. aktualūs klausimai, vyks seniūnų rinkimai.

■ **Kviečiame į kasmetinį 39-ąjį Baltimore**

lietuvių festivalį Catonsville Armory (130 Mellor Ave., Catonsville, MD 21228), kuris vyks gegužės 21–22 dienomis nuo 11 val. r. iki 6 val. v. Daugiau informacijos tel. 410-646-0261 (Marytė Patlaba).

■ **Birželio 25 d. Estų namuose, Jackson, New Jersey**, vyks vasaros šventė „Tėvų ir protėvių takais“. Kviečiame atsilipti visus JAV LB centrinio NJ apylinkės lietuvius, galinčius ir norinčius padėti suruošti šventę. Daugiau informacijos suteiks Rasa Miliūtė tel. 732-581-8796 arba el. paštu lietuviskabendrija@yahoo.com

Ieško giminių

Esu Ona Salatkaitė-Seimienė, gyvenu Amerikoje. Ieškau savo pusbrolių ir pussesterės, tetos Magdės Salatkaitės-Kerys vaikų (nuotrauka nr. 1). Nuotraukoje nr. 2 (sėdi) mano dėdė Juozas Salatka. Teta ir dėdė Lietuvoje turėjo brolius Adolfą, Jurgį ir Antaną bei seseris Petronėlę ir Oną. Aš – Antano dukra.

Jeigu atsiliptų mano pusbroliai ir pussesterė, būtų įdomu susipažinti. Mūsų žiniomis 1961 metais teta Magdė gyveno adresu: 49 Ferry Street, Plymouth, PA. Ką nors žinančius prašau paskambinti tel. 630-544-0905.

Ona Salatkaitė-Seimienė

Po ilgos ir sunkios ligos Jungtinėse Amerikos Valstijose gegužės 7 dieną į dangiškuosius namus iškeliavo kunigas, buvęs Lietuvos ateitininkų pirmininkas, Kauno Vytauto Didžiojo universiteto antropologijos profesorius Arvydas Petras Žygas.

Iki Lietuvos nepriklausomybės atgavimo Arvydas Petras Žygas gyveno Illinois valstijoje JAV, buvo University of Illinois at Chicago antropologijos profesorius, aktyviai dalyvaudavo pasaulio lietuvių kongresuose.

Lietuvoje A. P. Žygas baigė Kauno kunigų seminariją, kunigavo Kauno arkikatedroje, skaitė paskaitas Kauno Vytauto Didžiojo universitete, redagavo „Ateities“ žurnalą.

A. P. Žygas 1993 m. yra pelnęs filosofo, visuomenės veikėjo Stasio Šalkauskio premiją. Vilniaus vadybos ir psichologijos institute veikia profesorius Arvydo Žygo biblioteka, kurioje yra daugiau kaip 1,100 knygų psichologijos, antropologijos, sociologijos, teologijos, meno, vadybos, biochemijos, medicinos, etikos, filosofijos, edukologijos, religijotyros temomis anglų kalba.

Pastaruoju metu A. P. Žygas buvo Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo vargdienių seserų vienuolyno (Putnam, CT) kapelionas.

Antropologijos profesorius kunigas Arvydas Petras Žygas bus laidojamas Lietuvoje. Apie laidotuves bus pranešta vėliau.

„Draugo“ info

Arvydas P. Žygas

Edvardas Šulaitis (kairėje) ir Algis Vaškevičius knygos sutiktuvsė.

Laimos Apanavičienės nuotr.

Lietuvių rašytojų draugija gegužės 6 d. knygos mylėtojus pakvietė į žurnalisto Algio Vaškevičiaus knygos „Amerika: ir tolima, ir artima“ sutiktuves Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre. Vakara pradėjo Draugijos pirmininkė Stasė Petersonienė. Knygą pristatė žurnalistas Edvardas Šulaitis, kalbėjo visuomenininkė Marija Remienė, muzikinę programą atliko Algimantas Barniškis (akompanavo Manigirdas Motekaitis). Sutiktuvsė dalyvavo knygos autorius A. Vaškevičius. Vakaro programą vedė Aušrelė Sakalaitė.

Savo vedybinio gyvenimo aukštinį jubiliejų minintys Vytautas ir Birutė Zalatoriai buvo pagerbti per Cicero lietuvių susibūrimą gegužės 1 d.

Edvardo Šulaičio nuotr.

Konsulinė misija Atlanta, GA

Pranešame, jog Lietuvos Respublikos (LR) generalinis konsulas New York 2011 m. gegužės 19–20 d. Atlanta, GA rengia išvykstamąją konsulinę misiją. Dėl registracijos prašome rašyti el. paštu ny@mfa.lt arba skambinti į generalinį konsulatą tel. 212-354-7840.

Išsamesnė informacija apie konsulinę misiją skelbiama LR generalinio konsulato New York interneto svetainėje www.ltconsny.org

Konsulinių misijų metu generalinio konsulato darbuotojai priims piliečių dokumentus dėl LR pasų keitimo/išdavimo, asmens grįžimo pažymėjimų, Lietuvos Respublikos pilietybės, civilinės būklės apskaitymo, gyvenamosios vietos deklaravimo.

LR generalinio konsulato New York info